

sreda 9. marca 2022

P9_TA(2022)0064

Tuje vmešavanje v vse demokratične procese v Evropski uniji**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. marca 2022 o tujem vmešavanju v vse demokratične procese v Evropski uniji, tudi o dezinformacijah (2020/2268(INI))**

(2022/C 347/07)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), zlasti členov 7, 8, 11, 12, 39, 40, 47 in 52,
- ob upoštevanju Ustanovne listine Združenih narodov, zlasti členov 1 in 2,
- ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN št. 2131 (XX) z dne 21. decembra 1965 z naslovom Deklaracija o nedopustnosti intervencije v notranje zadeve držav in o zaščiti njihove neodvisnosti in suverenosti,
- ob upoštevanju Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter zlasti členov 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16 in 17 Konvencije ter njenega protokola, zlasti člena 3,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. novembra 2016 o strateškem komuniciranju EU zoper propagando, ki jo proti njej usmerjajo tretje strani ⁽¹⁾ in o nadaljnjih ukrepih z dne 13. marca 2019, ki jih je sprejela ESZD dve leti po poročilu EP o strateškem komuniciranju EU za boj zoper propagando, ki jo proti njej usmerjajo tretje strani ⁽²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. junija 2018 o kibernetiski obrambi ⁽³⁾,
- ob upoštevanju skupnih sporočil Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 5. decembra 2018 z naslovom Akcijski načrt proti dezinformacijam (JOIN(2018)0036) in z dne 14. junija 2019 z naslovom Poročilo o izvajanju akcijskega načrta proti dezinformacijam (JOIN(2019)0012),
- ob upoštevanju skupnega delovnega dokumenta služb Komisije z dne 23. junija 2021 o petem poročilu o napredku pri izvajanju skupnega okvira o preprečevanju hibridnih groženj iz leta 2016 ter skupnega poročila iz leta 2018 o povečanju odpornosti in krepitvi zmogljivosti za obravnavanje hibridnih groženj (SWD(2021)0729),
- ob upoštevanju akcijskega načrta za evropsko demokracijo (COM(2020)0790),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. decembra 2020 z naslovom Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju (COM(2020)0784),
- ob upoštevanju svežnja akta o digitalnih storitvah,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. oktobra 2021 o evropskih medijih v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju kodeksa ravnanja glede dezinformacij iz leta 2018 in smernic za okrepitev kodeksa ravnanja glede dezinformacij iz leta 2021 (COM(2021)0262) ter priporočil za novi kodeks ravnanja glede dezinformacij, ki jih je oktobra 2021 izdala skupina evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve,

⁽¹⁾ UL C 224, 27.6.2018, str. 58.

⁽²⁾ UL C 23, 21.1.2021, str. 152.

⁽³⁾ UL C 28, 27.1.2020, str. 57.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0428.

sreda 9. marca 2022

- ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 09/2021 z naslovom Dezinformacije, ki vplivajo na EU, se obravnavajo, vendar problem še ni rešen,
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 16. decembra 2020 za direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o odpornosti kritičnih subjektov (COM(2020)0829) in predlagane priloge k navedeni direktivi,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v Uniji ⁽⁵⁾ (uredba o pregledu neposrednih tujih naložb) in smernic o uredbi o pregledu neposrednih tujih naložb iz marca 2020 (C(2020)1981),
- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 16. decembra 2020 z naslovom Strategija EU za kibernetično varnost v digitalnem desetletju (JOIN(2020)0018),
- ob upoštevanju statuta Komisije za mednarodno pravo o odgovornosti držav za mednarodno protipravna dejanja,
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 16. decembra 2020 za direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za visoko skupno raven kibernetične varnosti v Uniji in razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (COM(2020)0823),
- ob upoštevanju nabora orodij za zmanjšanje tveganj za kibernetično varnost tehnologije 5G iz marca 2021,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o Agenciji Evropske unije za kibernetično varnost (v nadaljnjem besedilu: ENISA) in o certificiranju informacijske in komunikacijske tehnologije na področju kibernetične varnosti ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 526/2013 ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju študij, brifingov in poglobljenih analiz, za katere je zaprosil posebni odbor o tujem vmešavanju v vse demokratične procese v Evropski uniji, tudi o dezinformacijah (odbor INGE),
- ob upoštevanju zaslivanja Frances Haugen 8. novembra 2021, ki ga je organiziral njegov Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov v sodelovanju z drugimi odbori,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. oktobra 2021 o stanju zmogljivosti kibernetične obrambe EU ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju ciljev Organizacije združenih narodov glede trajnostnega razvoja, zlasti cilja št. 16, ki spodbuja miroljubne in vključujoče družbe za trajnostni razvoj,
- ob upoštevanju govora o stanju v Uniji za leto 2021 in pisma o nameri,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z dne 10. septembra 2021 o naši skupni agendi,
- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 10. junija 2020 z naslovom Boj proti dezinformacijam v zvezi s COVID-19 – kaj je res in kaj ne (JOIN(2020)0008),
- ob upoštevanju sklepa Sveta z dne 15. novembra 2021, s katerim spreminja režim sankcij proti Belorusiji, in sicer razširja merila za usmerjanje na posameznike in subjekte, ki organizirajo hibridne napade in dejavnosti izkoriščanja ljudi, ki ga izvaja beloruski režim, ali prispevajo k njim,
- ob upoštevanju svojega sklepa z dne 18. junija 2020 o ustanovitvi posebnega odbora za tuje vmešavanje v demokratične procese v Evropski uniji, tudi dezinformacije, in določitvi njegovih pristojnosti, številčne sestave in mandata ⁽⁸⁾, sprejetega na podlagi člena 207 Poslovnika,
- ob upoštevanju člena 54 Poslovnika;

⁽⁵⁾ UL L 79 I, 21.3.2019, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 151, 7.6.2019, str. 15.

⁽⁷⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0412.

⁽⁸⁾ UL C 362, 8.9.2021, str. 186.

sreda 9. marca 2022

- ob upoštevanju poročila posebnega odbora o tujem vmešavanju v vse demokratične procese v Evropski uniji, tudi o dezinformacijah (A9-0022/2022),
- A. ker tuje vmešavanje pomeni hudo kršitev univerzalnih vrednot in načel, na katerih temelji Unija, kot so človekovo dostojanstvo, svoboda, enakost, solidarnost, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, demokracija in pravna država;
- B. ker tuje vmešavanje, manipulacija z informacijami in dezinformacije pomenijo zlorabo temeljnih svoboščin izražanja in obveščanja iz člena 11 Listine ter ogrožajo te svoboščine, pa tudi demokratične procese v EU in njenih državah članicah, kot je izvedba svobodnih in poštenih volitev; ker je cilj tujega vmešavanja izkrivljanje in lažno predstavljanje dejstev, umetno napihovanje enostranskih argumentov, diskreditacija informacij za degradacijo političnega diskurza, s končnim ciljem spodkopavanja zaupanja v volilni sistem in s tem v sam demokratični proces;
- C. ker je Rusija vpletena v širjenje dezinformacij neprimerljive zlonamernosti in razsežnosti tako v tradicionalnih medijskih hišah kot na platformah družbenih medijev, da bi zavajala svoje državljane doma in mednarodno skupnost pred in med vojno agresijo proti Ukrajini, ki jo je začela 24. februarja 2022, kar dokazuje, da je mogoče celo informacije uporabiti kot orožje;
- D. ker je treba pri vsakem ukrepanju proti tujemu vmešavanju in manipulaciji z informacijami spoštovati temeljne svoboščine izražanja in obveščanja; ker ima Agencija EU za temeljne pravice ključno vlogo pri ocenjevanju spoštovanja temeljnih pravic, tudi člena 11 Listine, da bi se izognili nesorazmernim ukrepom; ker akterji, ki izvajajo tuje vmešavanje in manipulacijo z informacijami, te svoboščine zlorablajo v svojo korist in je zato nujno okrepiti preventivni boj proti tujemu vmešavanju in manipulaciji z informacijami, saj je demokracija odvisna od informiranih odločitev;
- E. ker dokazi kažejo, da zlonamerni in avtoritativni tuji državni in nedržavni akterji, kot so Rusija, Kitajska in drugi, za vmešavanje v demokratične procese v EU uporabljajo manipulacijo z informacijami in druge taktike vmešavanja; ker ti napadi, ki so del strategije hibridnega vojskovanja in pomenijo kršitev mednarodnega prava, zavajajo in slepijo državljane ter vplivajo na njihovo volilno vedenje, krepijo razdiralne razprave, delijo, polarizirajo in izkoriščajo ranljivost družb, spodbujajo sovražni govor, poslabšujejo položaj ranljivih skupin, za katere je verjetneje, da bodo postale žrtve dezinformacij, izkrivljajo integriteto demokratičnih volitev in referendumov, povzročajo nezaupanje v nacionalne vlade, javne organe in liberalen demokratični red, za cilj pa imajo destabilizacijo evropske demokracije in zato resno ogrožajo varnost in suverenost EU;
- F. ker je tuje vmešavanje vzorec vedenja, ki ogroža ali lahko negativno vpliva na vrednote, postopke, demokratične in politične procese, varnost držav in državljanov in zmožnosti odzivanja v izrednih situacijah; ker je takšno vmešavanje manipulativno ter se izvaja in financira namerno in usklajeno; ker so lahko tisti, ki so odgovorni za takšno vmešavanje, vključno z njihovimi posredniki na njihovem ozemlju in zunaj njega, državni ali nedržavni akterji, pri tujem vmešavanju pa jim pogosto pomagajo politični sotorilci v državah članicah, ki z dajanjem prednosti tujim strategijam pridobijo politične in gospodarske prednosti; ker se zaradi uporabe domačih posrednikov s strani tujih akterjev in sodelovanja z domačimi zavezniki briše meja med tujim in domačim vmešavanjem;
- G. ker se taktika tujega vmešavanja pojavlja v mnogih oblikah, med drugim v obliki dezinformacij, zatiranja informacij, manipulacije platform družbenih medijev ter njihovih algoritmov in splošnih pogojev poslovanja, oglaševalskih sistemov, kibernetских napadov, operacij vdorov in razkrivanja informacij, ki omogočajo dostop do informacij o volivcih in posegajo v legitimnost volilnega postopka, groženj novinarjem, raziskovalcem, politikom in članom organizacij civilne družbe ter nadlegovanja teh oseb, prikritih donacij in posojil političnim strankam, kampanj, naklonjenih določenim kandidatom, organizacijam in medijem, lažnih ali posredniških medijev in organizacij, zajema in kooptacije elite, umazanega denarja, lažnih osebnosti, siljenja k samocenzuri, zlorabe zgodovinskega, verskega in kulturnega diskurza, pritiskanja na izobraževalne in kulturne ustanove, prevzema nadzora nad kritično infrastrukturo, pritiska na tuje državljane, ki živijo v EU, uporabe migrantov kot orožja in vohunjenja; ker se za večji učinek te taktike pogosto uporabljajo hkrati;
- H. ker lahko manipulacija z informacijami in širjenje dezinformacij koristita gospodarskim interesom državnih in nedržavnih akterjev ter njihovih zastopnikov in ustvarjata ekonomsko odvisnost, ki se lahko izkorišča v politične namene; ker je lahko v svetu nekinetične mednarodne konkurence tuje vmešavanje glavno orodje za destabilizacijo in

sreda 9. marca 2022

oslabitev ciljnih nasprotnikov ali za krepitev lastne konkurenčne prednosti z vzpostavljanjem vpliva in odvisnosti od dobavnih verig, izsiljevanjem ali prisilo; ker dezinformacije povzročajo neposredno in posredno gospodarsko škodo, ki ni bila sistematično ocenjena;

- I. ker so napačne informacije preverljivo nepravilne informacije, ki niso namenjene povzročanju škode, medtem ko so dezinformacije preverljivo nepravilne ali zavajajoče informacije, ki so namerno ustvarjene, predstavljene ali razširjene, da bi povzročili škodo ali povzročili razdiralni učinek na družbo z zavajanjem javnosti ali z namenom gospodarske koristi;
- J. ker se je treba znotraj EU dogovoriti o skupnih in podrobnih opredelitvah in metodologijah za izboljšanje skupnega razumevanja groženj ter razviti ustrezne standarde EU za boljše pripisovanje odgovornosti in odzivanje; ker je Evropska služba za zunanje delovanje naredila veliko na tem področju; ker morajo biti te opredelitve takšne, da bodo zagotavljale popolno odpornost na tuje vmešavanje in spoštovanje človekovih pravic; ker je sodelovanje z enako razmišljajočimi partnerji v ustreznih mednarodnih forumih pri skupnih opredelitvah tujega vmešavanja, da bi vzpostavili mednarodne norme in standarde, izjemnega pomena; ker bi morala EU prevzeti vodilno vlogo pri vzpostavitvi jasnih mednarodnih pravil za pripisovanje odgovornosti v zvezi s tujim vmešavanjem;

Potreba po usklajeni strategiji proti tujemu vmešavanju

- K. ker se število poskusov tujega vmešavanja po svetu povečuje in ker to poskusi postajajo vse bolj sistematični in izpopolnjeni, pri čemer se zanašajo na razširjeno uporabo umetne inteligence, kar otežuje pripisovanje odgovornosti;
- L. ker je dolžnost EU in njenih držav članic, da branijo vse državljane in infrastrukturo tre njihove demokratične sisteme pred poskusi tujega vmešavanja; vendar se zdi, da EU in njene države članice nimajo ustreznih in zadostnih sredstev, da bi lahko bolje preprečevale, odkrivala in pripisovale odgovornost za te grožnje ter se borile proti njim in jih sankcionirale;
- M. ker se številni oblikovalci politik in državljani na splošno premalo zavedajo resničnosti teh težav, kar lahko nenamerno prispeva k nastanku dodatnih ranljivosti; ker vprašanja dezinformacijskih kampanj ni bilo med najpomembnejšimi nalogami evropskih oblikovalcev politik; ker so predstavitve in delo posebnega odbora INGE prispevale k javnemu priznanju in umestitvi teh vprašanj v kontekst ter uspešno oblikovale evropsko razpravo o tujem vmešavanju; ker so dolgotrajna tuja prizadevanja na področju dezinformacij že prispevala k nastanku domačih virov dezinformacij;
- N. ker so pregledno spremljanje tujega vmešavanja v realnem času s strani institucionalnih organov in neodvisnih preverjalcev dejstev, učinkovito usklajevanje njihovih ukrepov in izmenjava informacij ključnega pomena, da se sprejmejo ustrezni ukrepi za zagotavljanje informacij o tekočih zlonamernih napadih in tudi za boj proti njim; ker je potrebno nameniti podobno pozornost evidentiranju družbe, prepoznavanju njenih najbolj ranljivih in dovzetnih delov za tuje manipulacije in dezinformacije ter odpravljanju vzrokov za te ranljivosti;
- O. ker prva prednostna naloga pri obrambi EU, tj. odpornost državljanov EU proti tujemu vmešavanju in manipulaciji z informacijami ter pripravljenosti nanju, zahteva dolgoročen pristop in pristop celotne družbe, ki se začne na ravni izobraževanja in ozaveščanja o težavah v zgodnji fazi;
- P. ker je potrebno sodelovanje in usklajevanje med upravnimi ravni in sektorji držav članic, na ravni EU in s podobno mislečimi državami, pa tudi s civilno družbo in zasebnim sektorjem, da bi prepoznali ranljivosti, odkrivali napade in jih nevtralizirali; ker je nujno uskladiti, kaj se dojema kot grožnja nacionalni varnosti;

Krepitev odpornosti EU s situacijskim zavedanjem, medijsko in informacijsko pismenostjo, pluralnostjo medijev, neodvisnim novinarstvom ter izobraževanjem

- Q. ker so situacijsko zavedanje, trdni demokratični sistemi, močna pravna država in dinamična civilna družba, zgodnje opozarjanje in ocenjevanje ogroženosti prvi koraki v boju proti manipulaciji z informacijami in vmešavanju; ker se kljub napredku, doseženem pri ozaveščanju o tujem vmešavanju, številni ljudje, vključno z oblikovalci politik in javnimi uslužbenci, ki delajo na potencialno ciljnih področjih, še vedno ne zavedajo tveganj, povezanih s tujim vmešavanjem, in načinov, kako jih obravnavati;

sreda 9. marca 2022

- R. ker so visokokakovostni, trajnostno in pregledno financirani in neodvisni novičarski mediji in profesionalno novinarstvo bistveni za svobodo in pluralnost medijev ter pravno državo in so zato steber demokracije ter najbolje sredstvo za preprečevanje dezinformacij; ker nekateri tuji akterji izkoriščajo svobodo zahodnih medijev za širjenje dezinformacij; ker se profesionalni mediji in tradicionalno novinarstvo, ki so vir kakovostnih informacij, v digitalni dobi spoprijemajo z zahtevnimi časi; ker sta kakovostno izobraževanje in usposabljanje na področju novinarstva v EU in zunaj nje nujna za zagotavljanje dragocenih novinarskih analiz in ustvarjanje visokih uredniških standardov; ker mora EU še naprej podpirati in spodbujati novinarstvo v digitalnem okolju; ker bi moralo imeti komuniciranje, ki temelji na znanosti, pomembno vlogo;
- S. ker so javni mediji z neodvisnimi uredništvii bistveni in nenadomestljivi pri zagotavljanju visokokakovostnih in nepristranskih informacijskih storitev za širšo javnost ter jih je treba zaščititi pred zlonamernim zajemanjem in okrepiti kot temeljni steber boja proti dezinformacijam;
- T. ker različni deležniki in institucije uporabljajo različne metodologije in opredelitve za analizo tujega vmešavanja – vse z različnimi stopnjami razumljivosti – in ker lahko te razlike ovirajo primerljivo spremljanje, analizo in oceno stopnje ogroženosti, kar otežuje skupno ukrepanje; ker sta potrebni opredelitev in metodologija na ravni EU, da bi izboljšali analizo skupne ogroženosti;
- U. ker je treba terminologijo, osredotočeno na vsebino, kot so lažne, napačne ali zavajajoče novice ter dezinformacije, dopolniti s terminologijo, osredotočeno na vedenje, da bi ustrezno opisali težavo; ker je treba to terminologijo uskladiti in skrbno upoštevati;
- V. ker sta usposabljanje na področju medijske in digitalne pismenosti ter ozaveščanje za otroke in odrle pomembni orodji za povečanje odpornosti državljanov na poskuse vmešavanja v informacijski prostor in preprečevanje manipulacije in polarizacije; ker so na splošno družbe z višjo stopnjo medijske pismenosti bolj odporne na tuje vmešavanje; ker bi lahko novinarske delovne metode, kot je konstruktivno novinarstvo, prispevale h izboljšanju zaupanja državljanov v novinarstvo;
- W. ker se lahko manipulacija z informacijami pojavlja v številnih oblikah, kot so širjenje dezinformacij in popolnoma lažnih novic, izkrivljanje dejstev, diskurza in predstavljenih mnenj, zatiranje nekaterih informacij ali mnenj, prikazovanje informacij zunaj konteksta, manipuliranje z občutki ljudi, spodbujanje sovražnega govora, promocija nekaterih mnenj na račun drugih in nadlegovanje ljudi, da bi jih utišali in zatrli; ker je eden od namenov manipulacije z informacijami ustvariti kaos, da bi državljanji izgubili zaupanje v stare in nove „vratarje“ informacij; ker obstaja tanka meja med svobodo izražanja ter spodbujanjem sovražnega govora in dezinformacij, ki se je ne sme zlorabljati;
- X. ker Azerbajdžan, Kitajska, Turčija, Rusija in druge države napadajo novinarje in nasprotnike v Evropski uniji, kot kaže primer napada na azerbajdžanskega blogerja in predstavnika opozicij Mahammada Mirzalija v Nantesu ali turškega novinarja Erka Acarerja v Berlinu;
- Y. ker obstajajo konkretni dokazi, da v demokratične procese EU posegajo ciljno usmerjene dezinformacijske kampanje, ki izpodbijajo demokratične ideale in temeljne pravice; ker so dezinformacije, povezane s temami, ki med drugim vključujejo spol, LGBTQ+, spolno in reproduktivno zdravje in pravice ter manjšine, oblika dezinformacij, ki ogrožajo človekove pravice, spodbujajo digitalne in politične pravice, pa tudi varnost in zaščito njihovih tarč, ter sejejo razdor in nesoglasja med državami članicami; ker so med volilnimi kampanjami politične kandidatke nesorazmerno pogosto tarča seksističnih napadov, kar ženske odvrača od udeležbe v demokratičnih procesih; ker storilci teh dezinformacijskih kampanj pod krinko spodbujanja „tradicionalnih“ ali „konservativnih“ vrednot, oblikujejo strateška zaveznitva z lokalnimi partnerji, da bi pridobili dostop do lokalnih obveščevalnih podatkov, in so po poročanjih prejeli več milijonov evrov tujega financiranja;
- Z. ker ima poleg državnih institucij, novinarjev, mnenjskih voditeljev in zasebnega sektorja tudi vsak del družbe in vsak posameznik pomembno vlogo pri prepoznavanju in preprečevanju širjenja dezinformacij in opozarjanju ljudi, ki so ogroženi, v svojem okolju; ker so civilna družba, akademski krogi in novinarji že močno prispevali k ozaveščanju javnosti in povečanju družbene odpornosti, tudi v sodelovanju s kolegi v partnerskih državah;

sreda 9. marca 2022

- AA. ker so organizacije civilne družbe, ki zastopajo glasove manjšin, in organizacije za človekove pravice po Evropi še vedno premalo financirane, čeprav so ključne pri ozaveščanju in boju proti dezinformacijam; ker bi morale imeti organizacije civilne družbe ustrezna sredstva, da bi lahko prispevale k omejevanju vpliva tujega vmešavanja;
- AB. ker je pomembno imeti enostaven in pravočasen dostop do informacij, ki temeljijo na dejstvih in so iz zanesljivih virov, ko se dezinformacije začnejo širiti;
- AC. ker je treba hitro zaznati napade tujega vmešavanja in poskuse manipulacije na področju informacij, da bi jih preprečili; ker sta analiza obveščevalnih podatkov in situacijsko zavedanje v EU odvisna od pripravljenosti držav članic za izmenjavo informacij; ker je predsednica Evropske komisije predlagala, da se razmisli o ustanovitvi skupnega centra EU za situacijsko zavedanje; ker so preprečevanje in proaktivni ukrepi, vključno s predhodnim razkrivanjem in zdravim informacijskim ekosistemom, veliko učinkovitejši od naknadnega preverjanja dejstev in razkrivanja, ki imata veliko manjši domet kot prvotne dezinformacije; ker EU in njene države članice trenutno nimajo zadostnih zmogljivosti, da bi sprejele te ukrepe; ker bi lahko nova analitična orodja, ki temeljijo na umetni inteligenci, kot je litovska mreža Debunk.eu, pripomogla k odkrivanju napadov, izmenjavi znanja in obveščanju javnosti;
- AD. ker dezinformacije uspevajo v okolju šibkega ali razdrobljenega diskurza na nacionalni ravni ali ravni EU, pri polariziranih in čustvenih razpravah, tako da izkoriščajo šibke točke in predsodke v družbi in med posamezniki, in ker dezinformacije izkrivljajo javno razpravo o volitvah in drugih demokratičnih procesih ter lahko državljanom otežijo sprejemanje ozaveščenih odločitev;

Tuje vmešavanje prek spletnih platform

- AE. ker so lahko spletne platforme enostavno dostopna in cenovno ugodna komunikacijska orodja za tiste, ki se ukvarjajo z manipulacijo z informacijami in drugim vmešavanjem, kot so sovraštvo in nadlegovanje, škodovanje zdravju in varnosti naših spletnih skupnosti, utišanje nasprotnikov, vohunjenje ali širjenje dezinformacij; ker se je pokazalo, da njihovo delovanje spodbuja polarizirana in skrajna mnenja na račun informacij, ki temeljijo na dejstvih; ker imajo platforme interese in pri obdelavi informacij morda niso nevtralne; ker so nekatere spletne platforme pridobile velike koristi s sistemom, ki krepi razdore, skrajna stališča in polarizacijo; ker je za našo demokracijo spletni prostor postal enako pomemben kot fizični prostor in so zato zanj potrebna ustrezna pravila;
- AF. ker so platforme pospešile in zaostriale širjenje napačnih informacij in dezinformacij na način, ki ga še nismo poznali in ki pomeni izziv; ker spletne platforme nadzorujejo pretok informacij in oglaševanja na spletu, ker platforme za nadzor teh tokov oblikujejo in uporabljajo algoritme in ker platforme niso pregledne, ker ni ustreznih postopkov za ugotavljanje identitete, ker uporabljajo nejasno in ohlapno terminologijo in delijo zelo malo ali nič informacij o osnovi, uporabi in učinkih teh algoritmov; ker je komponenta algoritmov spletnih platform, ki povzroča odvisnost, ustvarila resno težavo na področju javnega zdravja, ki jo je treba obravnavati; ker bi morale biti spletne platforme odgovorne za škodljive učinke svojih storitev, saj so se nekatere zavedale pomanjkljivosti v svojih algoritmih, zlasti njihove vloge pri širjenju razdiralnih vsebin, pa jih vendar niso odpravile, ker so želele čim bolj povečati dobiček, kot so razkrili žvižgači;
- AG. ker so v odziv na rusko agresijo zoper Ukrajino predsedniki vlad Estonije, Latvije, Litve in Poljske 27. februarja 2022 poslali pismo izvršnim direktorjem velikih tehnoloških podjetij, ki imajo v lasti platforme družbenih medijev (Twitter, Alphabet, YouTube in Meta), v katerem so med drugim pozvali k začasni ustavitvi računov, iz katerih se sodeluje v vojnih zločinih in zločinih proti človeštvu ter se jih povečuje, strožjemu moderiranju vsebin v ruskem in ukrajinskem jeziku, popolni in takojšnji demonetizaciji vseh uporabniških računov, ki razširjajo dezinformacije ruske in beloruske vlade, ter pomoči za uporabnike, ki poskušajo najti zanesljive informacije o vojni v Ukrajini;
- AH. ker po vsej EU prihaja do vmešavanja in kampanj manipulacij z informacijami, usmerjenih proti vsem ukrepom proti širjenju covid-19, vključno s cepljenjem, in ker se spletne platforme niso uspele uskladiti pri spoprijemanju z njimi ter so morda celo prispevale k njihovemu širjenju; ker so lahko takšne dezinformacije življenjsko nevarne, če ljudi odvrtaajo od cepljenja ali spodbujajo k lažnemu zdravljenju; ker se je zaradi pandemije zaostрил sistemski boj med

sreda 9. marca 2022

demokracijo in avtoritarnostjo, kar je avtoritarne države in nedržavne akterje, kot sta Kitajska in Rusija, spodbudilo, da pri svojih prizadevanjih, da bi destabilizirali svoje demokratične nasprotnike, uporabijo širok nabor odkritih in prikritih instrumentov; ker so članki o notranjih dokumentih Facebooka, t. i. Facebook Papers, razkrili, da platforma ni zmogla preprečiti dezinformacij o cepivih, niti v angleškem jeziku; ker so razmere še slabše v zvezi z dezinformacijami o cepivih v drugih jezikih; ker se ta težava pojavlja na vseh platformah;

- AI. ker številni prodajalci, registrirani v EU, prodajajo neavtentične vsečke, sledilce, komentarje in izmenjave vsem akterjem, ki želijo umetno povečati svojo prepoznavnost na spletu; ker je skoraj nemogoče opredeliti zakonito uporabo takih storitev, škodljive uporabe pa vključujejo manipulacijo z volitvami in drugimi demokratičnimi procesi, spodbujanje prevar, objavljanje negativnih ocen konkurenčnih proizvodov, goljufanje oglaševalcev in ustvarjanje lažne javnosti, ki se uporablja za usmerjanje pogovorov, osebne napade in umetno poudarjanje nekaterih stališč, ki sicer ne bi pritegnila nobene pozornosti; ker tuji režimi, kot sta Rusija in Kitajska, ta spletna orodja množično uporabljajo, da vplivajo na javno razpravo v evropskih državah; ker lahko z dezinformacijami destabilizirajo evropsko demokracijo;
- AJ. ker družbene platforme, digitalne naprave in aplikacije zbirajo in shranjujejo ogromne količine zelo podrobnih osebnih in pogosto občutljivih podatkov o vsakem uporabniku; ker se ti podatki lahko uporabijo za napovedovanje vedenjskih trendov, povečanje kognitivne pristranskosti in usmerjanje sprejemanja odločitev; ker se takšni podatki izkoriščajo v komercialne namene; ker podatki večkrat uhajajo, kar ogroža varnost žrtev takega uhajanja, in ker se lahko podatki prodajo na črnem trgu; ker bi takšne zbirke podatkov lahko pomenile bogat vir za zlonamerne akterje, katerih tarče so skupine ali posamezniki;
- AK. ker so platforme na splošno zasnovane na način, ki zagotavlja, da je odločitev, da se podatki ne izmenjujejo, neintuitivna, zapletena in zamudna v primerjavi z odločitvijo za izmenjavo podatkov;
- AL. ker so spletne platforme vključene v večino našega življenja in lahko širjenje informacij na platformah močno vpliva na naše razmišljanje in vedenje, na primer v zvezi z izbirami pri volitvah, družbenih in ekonomskih izbirah in izbiro virov informacij in ker te bistvene odločitve javnega pomena danes dejansko usmerjajo komercialni interesi zasebnih podjetij;
- AM. ker so mehanizmi za izboljšanje algoritmov in druge značilnosti platform družbenih medijev zasnovani z namenom povečanja sodelovanja uporabnikov; ker se o teh značilnostih pogosto poroča, da spodbujajo polarizacijo, radikalizacijo in diskriminatorno vsebino ter da zadržujejo uporabnike v podobno mislečih krogih; ker to vodi k postopni radikalizaciji uporabnikov platform ter k usmerjanju in kvarjenju procesov kolektivnih razprav, namesti da bi ščitili demokratične procese in posameznike; ker je neusklajeno delovanje platform povzročilo razhajanja v njihovem delovanju in omogočilo širjenje dezinformacij z ene platforme na drugo; ker so platforme zaradi poslovnega modela, ki temelji na ustvarjanju dobička s širjenjem polarizirajočih informacij in zasnovano algoritmov, lahek cilj za manipulacijo tujih sovražnih akterjev; ker bi lahko bile platforme družbenih medijev oblikovane drugače, in sicer tako, da bi spodbujale bolj zdravo spletno javno sfero;
- AN. ker ustvarjanje globokih ponaredkov zvočnega in video gradiva postaja vse lažje zaradi obstoja cenovno ugodnih in enostavnih tehnologij, širjenje takega gradiva pa postaja vse večji problem; ker je trenutno 90 % raziskav usmerjenih v razvoj globokih ponaredkov in le 10 % v njihovo odkrivanje;
- AO. ker so sistemi samoregulacije, kot je kodeks ravnanja v zvezi z dezinformacijami iz leta 2018, privedli do izboljšav; ker pa zanašanje na dobro voljo platform ne deluje, ni učinkovito in ni zagotovilo dovolj tehtnih podatkov o njihovem splošnem učinku; ker so poleg tega platforme sprejele posamezne ukrepe, ki se razlikujejo po stopnji in učinku, kar je privedlo do učinka stranskih vrat, ki omogočajo, da se vsebina še naprej širi drugje, čeprav je bila odstranjena s platforme; ker mora obstajati jasen sklop pravil in sankcij, da bo kodeks ravnanja dovolj vplival na spletno okolje;

sreda 9. marca 2022

- AP. ker je cilj akcijskega načrta za evropsko demokracijo okrepiti kodeks ravnanja iz leta 2018 in skupaj z aktom o digitalnih storitvah korak pomeni odmik od pristopa samoregulacije in ima za cilj vzpostaviti več jamstev in zaščitnih ukrepov za uporabnike, povečati avtonomijo in premagati pasivnost v zvezi s ponujenimi storitvami ter uvesti ukrepe, ki od podjetij zahtevajo večjo preglednost, in več obveznosti za platforme;
- AQ. ker so sedanji ukrepi proti dezinformacijskim kampanjam na spletnih platformah neučinkoviti in nimajo odvrtačilnega učinka ter platformam omogočajo, da še naprej promovirajo diskriminatorno in zlonamerno vsebino;
- AR. ker platforme namenjajo precej manj sredstev za upravljanje vsebine v manj razširjenih jezikih in celo v splošno razširjenih neangleških jezikih kot za vsebine v angleščini;
- AS. ker so pritožbeni postopki na platformah na splošno neustrezni;
- AT. ker se je v zadnjih mesecih več pomembnih akterjev podredilo cenzuri, na primer med ruskimi parlamentarnimi volitvami septembra 2021, ko sta družbi Google in Apple umaknili aplikacije Smart Voting iz svojih trgovin v Rusiji;
- AU. ker je zaradi nepreglednosti v zvezi z algoritemskimi izbirami platform nemogoče preveriti trditve platform o tem, kako ukrepajo za preprečevanje manipulacije z informacijami in vmešavanja ter kakšen je učinek njihovih ukrepov; ker se pojavljajo razhajanja med učinkom njihovih ukrepov, kot je naveden v njihovih samoocenah, in njihovo dejansko učinkovitostjo, kot je prikazana v nedavnih notranjih dokumentih Facebooka, t. i. Facebook Papers;
- AV. ker se zaradi nepreglednosti ciljnega oglaševanja ogromne količine spletnega oglaševanja uglednih blagovnih znamk, včasih celo javnih institucij, znajdejo na spletnih mestih, ki spodbujajo terorizem, gostijo sovražni govor in dezinformacije ter in financiranje rasti teh spletnih mest, brez vednosti ali privolitve oglaševalcev;
- AW. ker trg spletnega oglaševanja obvladuje majhno število velikih podjetij za oglaševalske tehnologije, ki si trg razdelijo med seboj, pri čemer sta Google in Facebook največja akterja; ker je ta visoka tržna koncentracija na nekaj podjetij povezana z močnim neravnovesjem moči; ker uporaba tehnik vab za klik in moč teh maloštevilnih akterjev, da določijo, katera vsebina bo monetizirana in katera ne, kljub temu, da algoritmi, ki jih uporabljajo, ne morejo razločevati med dezinformacijami in običajnimi informativnimi vsebinami, ogrožajo raznolikost medijev; ker je ciljno oglaševalski trg zelo nepregleden; ker podjetja za oglaševalske tehnologije silijo znamke, da prevzamejo breme za njihovo malomarnost pri spremljanju, kje se oglasi pojavljajo;

Kritična infrastruktura in strateški sektorji

- AX. ker so za obvladovanje groženj kritični infrastrukturi, zlasti kadar je del usklajene, zlonamerne hibridne strategije, potrebna usklajena skupna prizadevanja med sektorji, na različnih ravneh – na ravni EU ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni – in ob različnem času;
- AY. ker je Komisija predlagala novo direktivo za povečanje odpornosti kritičnih subjektov, ki zagotavljajo osnovne storitve v EU, ki vključuje predlagani seznam novih vrst kritične infrastrukture; ker bo seznam storitev naveden v prilogi k direktivi;
- AZ. ker je vse večja globalizacija delitve dela in proizvodnih verig povzročila vrzeli v proizvodnji ter znanjih in spretnostih v ključnih sektorjih po vsej Uniji; ker je to povzročilo veliko odvisnost EU od uvoza številnih osnovnih proizvodov in primarnih sredstev z morebitnimi vgrajenimi šibkostmi, ki prihajajo iz tujine; ker bi morala biti odpornost dobavne verige ena od prednostnih nalog nosilcev odločanja v EU;
- BA. ker so neposredne tuje naložbe – naložbe tretjih držav in tujih podjetij – v strateške sektorje v EU, pa tudi na sosednjih območjih, kot je Zahodni Balkan, zlasti ko gre za kitajsko pridobivanje kritičnih struktur, v zadnjih letih vse bolj zaskrbljujoče, glede na vse večji pomen povezave med trgovino in varnostjo; ker te naložbe pomenijo tveganje za gospodarsko odvisnost in izgubo znanja v ključnih proizvodnih in industrijskih sektorjih;

sreda 9. marca 2022

- BB. ker je za odprto strateško avtonomijo EU potreben nadzor nad evropsko strateško infrastrukturo; ker Komisija in države članice izražajo vse večjo zaskrbljenost glede varnosti in nadzora tehnologij ter infrastrukture v Evropi;

Tuje vmešavanje med volilnimi postopki

- BC. ker zlonamerni akterji, ki se želijo vmešavati v volilne procese, izkoriščajo odprtost in pluralnost naših družb kot strateško ranljivost za napad na demokratične procese in odpornost EU in njenih držav članic; ker je pri volilnih procesih tuje vmešavanje še nevarnejše, ko se državljani ponovno vključijo in postanejo dejavnejši v okviru konvencionalne politične udeležbe;
- BD. ker značilna narava tujega vmešavanja v volilne procese, uporaba novih tehnologij v zvezi s tem in njeni možni učinki pomenijo posebno nevarno grožnjo demokraciji; ker tuje vmešavanje v volilne procese presega informacijsko vojno v družbenih medijih, v kateri se promovirajo nekateri kandidati, saj zajema vdore in napade na zbirke podatkov za pridobitev dostopa do informacij o registriranih volivcih ter neposredno posega v normalno delovanje, konkurenčnost in legitimnost volilnega procesa; ker je cilj tujega vmešavanja v volilne procese ni le sprememba rezultata volitev, temveč tudi povzročanje dvomov, negotovosti in nezaupanja ter spodkopavanje legitimnosti celotnega volilnega procesa;

Prikrito financiranje političnih dejavnosti s strani tujih akterjev in donatorjev

- BE. ker trdni dokazi kažejo, da tuji akterji z operacijami prikritega financiranja dejavno posegajo v demokratično delovanje EU in njenih držav članic, zlasti med volitvami in referendumi;
- BF. ker so na primer Rusija, Kitajska in drugi avtoritarni režimi v 33 državah porabili več kot 300 milijonov ameriških dolarjev za vmešavanje v demokratične procese in ker so pri prikritem financiranju sodelovali tudi drugi akterji, kot sta Iran in Venezuela, ter z Bližnjega vzhoda in iz skrajne desnice ZDA; ker se ta trend očitno pospešuje; ker se polovica teh primerov nanaša na dejanja Rusije v Evropi; ker sta korupcija in pranje denarja vir političnega financiranja s strani avtoritarnih tretjih držav;
- BG. ker medijska orodja, ki jih tuji donatorji razvijejo na nepregleden način, postanejo zelo učinkovita pri zbiranju velikega števila privržencev in spodbujanju udeležbe;
- BH. ker s temi operacijami financirajo skrajne, populistične in protievropske stranke in druge stranke, da bi poglobili razdrobljenost družbe in spodkopali legitimnost evropskih in nacionalnih javnih organov; ker je to pripomoglo k povečanju vpliva teh strank ali gibanj;
- BI. ker si Rusija prizadeva za stike s strankami, vidnimi osebnostmi in gibanji, da bi akterje v institucijah EU uporabila za legitimizacijo ruskih stališč in posredniških vlad, lobiranje za odpravo sankcij in ublažitev posledic mednarodne osamitve; ker so stranke, kot so avstrijska Freiheitliche Partei Österreichs, francoska Rassemblement National in italijanska Lega Nord, podpisale sporazume o sodelovanju s stranko ruskega predsednika Vladimirja Putina Združena Rusija in se zdaj soočajo z obtožbami medijev, da so pripravljene sprejeti rusko politično financiranje; ker naj bi bile tudi druge evropske stranke, kot so nemška Alternative für Deutschland (AfD), madžarski Fidesz in Jobbik ter stranka Brexit v Združenem kraljestvu, tesno povezane s Kremljem, AfD in Jobbik pa sta na volitvah pod nadzorom Kremlja, na primer v Donecku in Lugansku na vzhodu Ukrajine, delovala kot tako imenovana opazovalca volitev, da bi spremljala volitve pod ruskim pokroviteljstvom in jim s tem dala legitimnost; ker ugotovitve o tesnih in rednih stikih med ruskimi uradniki in predstavniki skupine katalonskih separatistov v Španiji ter med ruskimi uradniki in največjim zasebnim donatorjem za kampanjo glasovanja o izstopu Združenega kraljestva iz EU zahtevajo poglobljeno preiskavo, saj je to del širše ruske strategije, da bi izkoristila vsako priložnost za manipulacijo diskurza in s tem spodbudila destabilizacijo;

sreda 9. marca 2022

- BJ. ker sta Skupina držav proti korupciji (GRECO) Sveta Evrope in Beneška komisija že predložili obsežna priporočila za zmanjšanje možnosti za morebitno vmešavanje tujih akterjev prek političnega financiranja;
- BK. ker volilni zakoni, zlasti določbe o financiranju političnih dejavnosti, niso dovolj usklajeni na ravni EU in zato tujim akterjem omogočajo nepregledne načine financiranja; ker so pravne opredelitve političnih donacij preozke in omogočajo, da se v Evropski uniji dajejo tuji prispevki v naravi;
- BL. ker za spletno politično oglaševanje v nekaterih državah članicah ne veljajo pravila za politično oglaševanje zunaj spleta; ker je spletno politično oglaševanje zelo nepregledno, zato regulatorji ne morejo uveljaviti omejitev porabe in preprečiti financiranja iz nezakonitih virov, kar lahko uničujoče vpliva na integriteto naših volilnih sistemov;
- BM. ker nepreglednost financiranja ustvarja ugodne razmere za korupcijo, ki pogosto spremlja tuje financiranje in naložbe;
- BN. ker je Uredba (EU, Euratom) št. 1141/2014 z dne 22. oktobra 2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij⁽⁹⁾ v postopku revizije, katere namen je povečati preglednost pri financiranju političnih dejavnosti;
- BO. ker se je v zadnjih letih povečala vloga političnih fundacij, ki imajo večinoma pozitivno vlogo v politiki in pri krepitev demokracije, v nekaterih primerih pa lahko postanejo bolj nepredvidljivo sredstvo za zlonamerne oblike financiranja in posrednega vmešavanja;
- BP. ker se sodobne tehnologije in digitalna sredstva, kot so kripto valute, uporabljajo za prikrivanje nezakonitih finančnih transakcij političnim akterjem in strankam;

Kibernetska varnost in odpornost proti kibernetskim napadom

- BQ. ker se pogostost kibernetskih napadov in kibernetsko omogočenih incidentov, ki jih vodijo sovražni državni in nedržavni akterji, v zadnjih letih povečuje; ker je bilo ugotovljeno, da so več kibernetskih napadov, kot so svetovne kampanje harpuniranja elektronske pošte, usmerjene v strateške strukture za shranjevanje cepiva, ter kibernetski napadi na Evropsko agencijo za zdravila (EMA), norveški parlament in številčne druge, izvedle državne hekerske skupine, ki so večinoma povezane z rusko ali kitajsko vlado;
- BR. ker je Evropska unija zavezana uporabi veljavnega mednarodnega prava v kibernetskem prostoru, zlasti Ustanovne listine OZN; ker zlonamerni tuji akterji izkoriščajo pomanjkanje trdnega mednarodnega pravnega okvira na kibernetskem področju;
- BS. ker države članice tesneje sodelujejo na področju kibernetske obrambe v okviru stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO), vključno z enotami za hitro odzivanje na kibernetske grožnje; ker je evropski program za razvoj obrambne industrije v svoje delovne programe vključil obveščevalne dejavnosti, varno komunikacijo in kibernetsko obrambo; ker je sedanja sposobnost spoprijemanja s kibernetskimi grožnjami omejena zaradi nezadostnih človeških in finančnih virov, na primer v kritičnih strukturah, kot so bolnice; ker se je EU zavezala, da bo vložila 1,6 milijarde EUR sredstev it programa za digitalno Evropo⁽¹⁰⁾ v odzivne zmogljivosti in uporabo orodij za kibernetsko varnost za javne uprave, podjetja in posameznike ter da bo razvila sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem;
- BT. ker postajajo vrzeli v zmogljivostih in strategijah EU na kibernetskem področju ter njihova razdrobljenost vse večji problem, kot je poudarilo Evropsko računsko sodišče⁽¹¹⁾; ker je zbirka orodij EU za kibernetsko diplomacijo, vzpostavljena maja 2019, pokazala dodano vrednost skupnega diplomatskega odziva EU na zlonamerne kibernetske dejavnosti; ker je Svet 30. julija 2020 prvič sklenil uvesti omejevalne ukrepe proti posameznikom, subjektom in organom, odgovornim za različne kibernetske napade ali vpletenim vanje;

⁽⁹⁾ UL L 317, 4.11.2014, str. 1.

⁽¹⁰⁾ <https://www.consilium.europa.eu/sl/policies/cybersecurity/>

⁽¹¹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BRP_CYBERSECURITY/BRP_CYBERSECURITY_SL.pdf

sreda 9. marca 2022

BU. ker tuji državni akterji uporabljajo množične in nezakonite programe nadzora, kot je Pegasus, za novinarje, aktiviste za človekove pravice, akademike, vladne uradnike in politike, vključno z evropskimi državnimi voditelji; ker so tudi države članice za nadzor uporabljale vohunsko programsko opremo;

Zaščita držav članic, institucij, agencij, delegacij in misij EU

BV. ker zlonamerni tuji akterji, ki želijo razdvojiti EU, vse pogosteje napadajo z izkoriščanjem decentraliziranega in večnacionalnega značaja institucij EU, tudi njenih misij in operacij; ker obstaja splošno pomanjkanje varnostne kulture v institucijah EU, čeprav so očitne tarče; ker se Parlament kot demokratično izvoljena institucija EU srečuje s posebnimi izzivi; ker se je v več primerih izkazalo, da so institucije EU ranljive za vtihotapljanje tujih agentov; ker bi bilo treba zagotoviti varnost osebja EU;

BW. ker je treba prednostno vzpostaviti odločne in skladne postopke kriznega upravljanja; ker bi bilo treba ponuditi dodatno usposabljanje, da bi izboljšali pripravljenost osebja;

BX. ker je bilo več institucij EU nedavno tarča kibernetских napadov, kar dokazuje, da je potrebno tesno medinstitucionalno sodelovanje pri odkrivanju, spremljanju in izmenjavi informacij med kibernetскими napadi in/ali z namenom preprečevanja napadov, tudi na misijah in operacijah skupne varnostne in obrambne politike (SVOP); ker bi morale EU in države članice redno organizirati skupne vaje, da bi opredelile šibke točke in sprejele potrebne ukrepe;

Vmešavanje globalnih akterjev prek zajemanja elit, nacionalnih diaspor, univerz in kulturnih dogodkov

BY. ker državna ali zasebna podjetja pod nadzorom tujih avtoritarnih držav zaposlijo ali kooptirajo številne politike, tudi nekdanje evropske politike in javne uslužbence na visoki ravni, v zameno za njihovo znanje v škodo interesom državljanov EU in njenih držav članic;

BZ. ker sta na področju zajema in kooptacije elit zlasti dejavne nekatere državi, zlasti Rusija in Kitajska, pa tudi Saudska Arabija in druge Zalivske države, s primeri, kot so nekdanji nemški kancler Gerhard Schröder in nekdanji finski predsednik vlade Paavo Lipponen, ki sta se pridružila družbi Gazprom, da bi pospešila postopek prijave za Severni tok 1 in 2, nekdanja avstrijska ministrica za zunanje zadeve Karin Kneissl, ki je bila imenovana za članico upravnega odbora družbe Rosneft Lipponen, nekdanji francoski predsednik vlade François Fillon, ki je bil imenovan za člana odbora družbe Zaroubejneft, nekdanji francoski predsednik vlad, Jean-Pierre Raffarin, ki se je aktivno zavzemal za interese Kitajske v Franciji, ter nekdanji češki komisar Štefan Füle, ki je delal za kitajski konglomerat CEFC China Energy, nekdanji predsednik finske vlade Esko Aho, ki je zdaj član upravnega odbora kremeljske banke Sberbank, nekdanji francoski minister za odnose s parlamentom Jean-Marie Le Guen, ki je član upravnega odbora družbe Huawei France, in Yves Leterme, nekdanji predsednik belgijske vlade, sopredsednik kitajskega investicijskega sklada ToJoy, in številni drugi politiki in uradniki na visoki ravni, ki so sprejeli podobne vloge;

CA. ker je mogoče strategije ekonomskega lobiranja kombinirati s cilji tujega vmešavanja; ker imajo po poročilu OECD o lobiranju v 21. stoletju ⁽¹²⁾ le ZDA, Avstralija in Kanada predpise, ki urejajo tuji vpliv; ker je pravno zavezujočih pravil občutno premalo, izvajanje registra lobistov EU pa je precej pomanjkljivo, kar onemogoča sledenje lobiranju, ki izhaja iz držav zunaj EU; ker zdaj ni mogoče spremljati lobističnih prizadevanj v državah članicah, ki prek Evropskega sveta vplivajo na zakonodajo in zunanjo politiko; ker se pravila o lobiranju v EU osredotočajo predvsem na osebne stike in ne upoštevajo celotnega ekosistema različnih vrst lobiranja, ki obstaja v Bruslju; ker države, kot so Kitajska in Rusija, pa tudi Katar, Združeni arabski emirati in Turčija, veliko vlagajo v lobistična prizadevanja v Bruslju;

⁽¹²⁾ Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*, 2021, OECD Publishing, Pariz, na voljo na: <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>

sreda 9. marca 2022

- CB. ker so poskusi instrumentalizacije ranljivih skupin, tudi nacionalnih manjšin in diaspore, ki živi na ozemlju EU, pomemben element tujih strategij vmešavanja;
- CC. ker različni državni akterji, kot so ruska, kitajska in v manjši meri turška vlada, poskušajo povečati svoj vpliv prek ustanavljanja in uporabe kulturnih, izobraževalnih (npr. z nepovratnimi sredstvi in štipendijami) in verskih inštitutov v državah članicah v okviru strateških prizadevanj za destabilizacijo evropske demokracije in razširitev nadzora nad Vzhodno in Srednjo Evropo; ker je Rusija domnevno težke razmere svoje narodne manjšine v preteklosti uporabljala kot izgovor za neposredno vmešavanje v tretje države;
- CD. ker obstajajo dokazi o ruskem vmešavanju in manipulaciji s spletnimi informacijami v številnih liberalnih demokracijah po svetu, med drugim tudi pri referendumu o izstopu Združenega kraljestva iz EU in predsedniških volitvah v Franciji in ZDA, ter o praktični podpori skrajnim, populističnim in protievropskim strankam in določenim drugim strankam vsej Evropi, med drugim Franciji, Nemčiji, Italiji in Avstriji; ker je potrebno več podpore za raziskave in izobraževanje, da bi lahko razumeli točen vpliv tujega vmešavanja na posamezne dogodke, kot sta bila izstop Združenega kraljestva iz EU in izvolitev predsednika Trumpa leta 2016;
- CE. ker ruski mreži Sputnik in RT, ki ju nadzoruje država, sedež pa imata na Zahodu, skupaj z zahodnimi mediji, ki so v celoti ali delno v lasti ruskih in kitajskih pravnih in fizičnih oseb, dejavno sodelujeta pri dejavnostih dezinformiranja, uperjenih proti liberalnim demokracijam; ker se Rusija zateka k zgodovinskemu revizionizmu, da bi preoblikovala zgodovino sovjetskih zločinov in promovirala sovjetsko nostalgijo med zanj dovzetnim prebivalstvom v Srednji in Vzhodni Evropi; ker nacionalne radiodifuzijske hiše v Srednji in Vzhodni Evropi težko tekmujejo s televizijskimi vsebinami v ruskem jeziku, ki jih financira ruska vlada; ker obstaja tveganje neuravnoveženega sodelovanja med kitajskimi in tujimi mediji, ob upoštevanju dejstva, da so kitajski mediji glas kitajske komunistične partije doma in v tujini;
- CF. ker je bilo po svetu odprtih več kot 500 Konfucijevih centrov, od tega približno 200 v Evropi, Kitajska pa uporablja Konfucijeve inštitute in Konfucijeve učilnice kot orodje za vmešavanje v EU; ker je akademska svoboda v Konfucijevih inštitutih močno omejena; ker so univerze ali izobraževalni programi, kot je univerza Fudan v Budimpešti, cilj obsežnega financiranja iz tujine, zlasti iz Kitajske ali Katarja;
- CG. ker EU še nima potrebnih orodij za obravnavanje zajemanja elit in preprečevanje vzpostavljanja kanalov vpliva, tudi v institucijah EU; ker so zmogljivosti za poznavanje razmer in protiobveščevalni instrumenti na ravni EU še vedno omejeni, pri čemer je veliko odvisno od pripravljenosti nacionalnih akterjev, da si izmenjujejo informacije;

Odvračanje, pripisovanje odgovornosti in kolektivni protiukrepi, vključno s sankcijami

- CH. ker EU in njene države članice trenutno nimajo posebnega režima sankcij v zvezi s tujim vmešavanjem in dezinformacijskimi kampanjami, ki jih izvajajo tuji državni akterji, zato lahko ti akterji varno predpostavljajo, da njihove kampanje za destabilizacijo proti EU ne bodo imele posledic;
- CI. ker je zagotavljanje jasnega pripisovanja odgovornosti za dezinformacije in propagandne napade, vključno z javno poimensko navedbo storilcev, njihovih sponzorjev in ciljev, ki jih želijo doseči, ter merjenje učinkov teh napadov na ciljno občinstvo prvi korak za učinkovito obrambo pred takšnimi dejanji;
- CJ. ker bi morala EU okrepiti svoja odvrtilna orodja, pa tudi orodja za pripisovanje odgovornosti za te napade in kategorizacijo narave napadov glede na to, ali so v nasprotju z mednarodnim pravom, da bi se vzpostavil učinkovit sistem sankcij, tako da bi morali zlonamerni tuji akterji plačati za svoje odločitve in nositi posledice; ker osredotočanje na posameznike morda ne bo zadostovalo; ker bi lahko z drugimi orodji, kot so trgovinski ukrepi, zaščitili evropske demokratične procese pred državnimi hibridnimi napadi; ker je treba odvrtilne ukrepe izvajati pregledno z vsemi ustreznimi jamstvi; ker so hibridni napadi umerjeni tako, da namerno ne dosegajo praga iz člena 42(7) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in člena 5 Severnoatlantske pogodbe;

sreda 9. marca 2022

Globalno sodelovanje in multilateralizem

- CK. ker zlonamerna dejanja tujih državnih in nedržavnih akterjev vplivajo na številne partnerske demokratične države po svetu; ker so demokratični zavezniki odvisni od združevanja sil, da bi zagotovili skupni odziv;
- CL. ker so države pristopnice k EU na Zahodnem Balkanu še posebej tarča napadov Rusije, Kitajske in Turčije v obliki tujega vmešavanja in dezinformacijskih kampanj, kot so bile ruske kampanje vmešavanja med postopkom ratifikacije Prespanskega sporazuma v Severni Makedoniji; ker sta Kitajska in Rusija pandemijo covid-19 dodatno izkoristili za destabilizacijo držav Zahodnega Balkana in diskreditacijo EU; ker naj bi se države kandidatke in potencialne kandidatke pridružile pobudam EU za boj proti tujemu vmešavanju;
- CM. ker podobno misleči partnerji in zavezniki še vedno nimajo skupnega razumevanja in skupnih opredelitev v zvezi z naravo teh groženj; ker generalni sekretar OZN poziva k oblikovanju svetovnega kodeksa ravnanja, ki bi spodbujal integriteto pri javnem obveščanju; ker je sedanja konferenca o prihodnosti Evrope pomembna platforma za razprave o boju proti tujemu vmešavanju in širjenju dezinformacij;
- CN. ker sta potrebna globalno večstransko sodelovanje in podpora med podobno mislečimi partnerji v boju proti tujemu zlonamernemu vmešavanju; ker so druge demokracije razvile napredne veščine in strategije, na primer Avstralija ali Tajvan; ker je Tajvan v ospredju boja proti manipulaciji informacijami, predvsem s Kitajske; ker uspeh tajvanskega sistema temelji na sodelovanju med vsemi vejami vlade, pa tudi z neodvisnimi nevladnimi organizacijami, specializiranimi za preverjanje dejstev in medijsko pismenost, pa tudi s platformami družbenih medijev, kot je Facebook, ter na spodbujanju medijske pismenosti za vse generacije, razkrivanju dezinformacij in omejevanju širjenja manipulativnih sporočil; ker je posebni odbor INGE opravil tridnevno uradno misijo na Tajvan, kjer je razpravljal o dezinformacijah in tujih volilnih posegih;

Potreba po usklajeni strategiji EU proti tujemu vmešavanju

- je globoko zaskrbljen zaradi vse pogostejših in vse bolj izpopolnjenih poskusov tujega vmešavanja in manipulacije z informacijami, ki jih večinoma vodita Rusija in Kitajska, usmerjeni pa so v vse dele demokratičnega delovanja Evropske unije in njenih držav članic;
- pozdravlja napoved predsednice Komisije z dne 27. februarja 2022 o vseevropski prepovedi ruskih propagandnih hiš, kot so Sputnik TV, RT (prej znana kot Russia Today) in drugih ruskih dezinformacijskih organov, katerih edini cilj je oslabiti in razdeliti javno mnenje EU in nosilce odločanja v EU; poziva k dodatnim ukrepom v zvezi s tem;
- poziva Komisijo, naj predlaga večplastno, usklajeno in medsektorsko strategijo, sozakonodajalca in države članice pa naj jo podprejo, pa tudi ustrezna finančna sredstva, s katerimi bi EU in njenim državam članicam zagotovili ustrezne napovedi, politike za odpornost in odvrtačilna orodja, da bi se lahko spopadle z vsemi hibridnimi grožnjami in napadi, ki jih izvajajo tuji državni in nedržavni akterji; meni, da bi morala ta strategija temeljiti na naslednjih elementih:
  - skupnih terminologijah in opredelitvah, enotni metodologiji, ocenah in naknadnih ocenah učinka že sprejete zakonodaje, skupnem obveščevalnem sistemu ter razumevanju, spremljanju, vključno z zgodnjim opozarjanjem, in situacijskem zavedanju teh vprašanjih;
  - konkretnih politikah, ki omogočajo krepitev odpornosti med državljani EU v skladu z demokratičnimi vrednotami, tudi s podporo civilni družbi;
  - ustreznih zmogljivostih za odzivanje na motnje in za obrambo;
  - diplomatskih in odvrtačilnih odzivih, vključno z naborom orodij EU za boj proti tujemu vmešavanju in operacijam vplivanja, tudi s hibridnimi operacijami, z ustreznimi ukrepi, npr. pripisovanjem odgovornosti in imenovanjem storilcev, sankcijami in protiukrepi, ter globalnimi partnerstvi za izmenjavo praks in spodbujanje mednarodnih norm odgovornega ravnanja države;
- poudarja, da morajo biti vsi ukrepi za preprečevanje, odkrivanje, pripisovanje odgovornosti, proti-ukrepanje in boj proti tujemu vmešavanju zasnovani tako, da zagotavljajo in spodbujajo temeljne pravice, vključno z možnostjo varnega, anonimnega in necenzuriranega komuniciranja državljanov EU brez neupravičenega vmešavanja tujih akterjev;

sreda 9. marca 2022

5. meni, da bi morala ta strategija temeljiti na pristopu, ki temelji na tveganju, celotni družbi in celotni vladi, ter zajemati zlasti naslednja področja:

- (a) krepitev odpornosti EU s situacijskim zavedanjem, medijsko in informacijsko pismenostjo, pluralnostjo medijev, neodvisnim novinarstvom ter izobraževanjem,
- (b) tuje vmešavanje prek spletnih platform;
- (c) kritična infrastruktura in strateški sektorji;
- (d) tuje vmešavanje med volilnimi procesi;
- (e) prikrito financiranje političnih dejavnosti s strani tujih akterjev in donatorjev;
- (f) kibernetška varnost in odpornost proti kibernetškim napadom;
- (g) zaščita držav članic, institucij, agencij, delegacij in misij EU;
- (h) vmešavanje globalnih akterjev prek zajemanja elit, nacionalnih diaspor, univerz in kulturnih dogodkov;
- (i) odvratanje, pripisovanje odgovornosti in kolektivni protiukrepi, vključno s sankcijami;
- (j) globalno sodelovanje in multilateralizem;

6. zlasti poziva EU in države članice, naj povečajo vire in sredstva, dodeljena organom in organizacijam po vsej Evropi, kot so možganski trusti in preverjevalci dejstev, ki so zadolženi za spremljanje in ozaveščanje o resnosti groženj, vključno z dezinformacijami, poudarja ključno vlogo, ki jo ima EU v širšem strateškem smislu; poziva EU in njene države članice, naj okrepijo zmogljivosti predvidevanja in interoperabilnosti, da bi zagotovili trdno pripravljenost za napovedovanje, preprečevanje in blaženje tuje manipulacije z informacijami in vmešavanja, okrepijo zaščito njihovih strateških interesov in infrastrukture ter naj se vključijo v večstransko sodelovanje in usklajevanje, da bi dosegli skupno razumevanje tega vprašanja v ustreznih mednarodnih forumih; poziva Svet za zunanje zadeve, naj redno razpravlja o vprašanjih tujega vmešavanja;

7. je zaskrbljen zaradi izjemno slabe ozaveščenosti, tudi med širšo javnostjo in vladnimi uradniki, o resnosti trenutnih groženj, ki jih povzročajo tuji avtoritarni režimi in drugi zlonamerni akterji ter so usmerjene proti vsem slojem in sektorjem evropske družbe, njihov namen pa je spodkopavanje temeljnih pravic in legitimnosti javnih organov, poglobljanje politične in družbene razdrobljenosti, v nekaterih primerih pa celo življenjsko ogrožajo državljane EU;

8. je zaskrbljen zaradi pomanjkanja norm ter ustreznih in zadostnih ukrepov za pripisovanje odgovornosti in odzivanje na dejanja tujih akterjev, zaradi česar za zlonamerne akterje obstaja privlačna računica nizkih stroškov, majhnega tveganja in velikih koristi, saj je tveganje, da jih bodo zaradi njihovih dejanj doleteli povračilni ukrepi, zdaj zelo majhno;

9. poziva Komisijo, naj v predhodno oceno učinka, ki se izvede pred predložitvijo novih predlogov, kjer je to ustrezno, vključi vidik tuje manipulacije z informacijami in vmešavanja za vključitev boja proti tujemu vmešavanju in manipulacije z informacijami v oblikovanje politike EU; predlaga, naj Evropska služba za zunanje delovanje in Komisija izvajata redne preglede odpornosti, da bi ocenili razvoj groženj ter njihov vpliv na veljavno zakonodajo in politike;

10. poziva Komisijo, naj analizira nedavno vzpostavljene nacionalne institucije, kot so avstralski nacionalni koordinator za boj proti tujemu vmešavanju, finski varnostni odbor, ki pomaga vladi in ministrstvu, švedska agencija za civilno zaščito, nova agencija za psihološko obrambo in nacionalni kitajski center ter nova francoska nacionalna agencija Viginum, litovski nacionalni center za kibernetško varnost in tajvanska medagencijska projektna skupina za usklajevanje glede dezinformacij, da bi ugotovila, katere dobre prakse bi bilo mogoče izvajati na ravni EU; poziva Komisijo, naj podpira izmenjavo informacij in dobrih praks med državami članicami v zvezi s tem; poudarja pomen proaktivnega pristopa in instrumentov, vključno s strateškim komuniciranjem kot osrednjo dejavnostjo za izvajanje politik EU in držav članic z besedami in dejanji; poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno podatkovno znanstveno usposabljanje in znotraj Komisije ustanovi enoten organ za spremljanje manipulacije z informacijami;

sreda 9. marca 2022

11. je zaskrbljen zaradi številnih vrzeli in šibkih točk v veljavni zakonodaji in politikah na ravni EU in nacionalni ravni, katerih namen je odkrivanje in preprečevanje tujega vmešavanja ter boj proti njemu;

12. ugotavlja, da EU financira številne dolgoročne projekte in programe, ki se osredotočajo na boj proti dezinformacijam na tehnološki, pravni, psihološki in informacijski ravni; poziva Komisijo, naj oceni učinek teh projektov in programov ter njihovo uporabnost;

13. poziva Komisijo, naj ustanovi projektno skupino za pregled obstoječe zakonodaje in politik pod vodstvom podpredsednice Komisije za vrednote in preglednost Věre Jourove, da bi odkrili vrzeli, ki bi jih lahko izkoristili zlonamerni akterji, in hitro predlaga načine za odpravo teh vrzeli; poudarja, da bi morala ta struktura sodelovati z drugimi institucijami EU in državami članicami na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter olajšati izmenjavo dobrih praks; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj razmisli o ustanovitvi neodvisnega evropskega centra za spremljanje groženj vmešavanja in celovitost informacij z zadostnimi viri, ki bi moral opredeliti, analizirati in dokumentirati operacije manipulacij z informacijami in grožnje vmešavanja v EU kot celoto, izboljšati situacijsko zavedanje, razviti specializirano vozlišče znanja s tem, da postane platforma za usklajevanje s civilno družbo, poslovnim sektorjem, institucijami EU in nacionalnimi institucijami ter ozaveščati javnost, med drugim z rednimi poročili o sistemskih grožnjah; poudarja, da bi okvirna ustanovitev novega neodvisnega evropskega centra za spremljanje groženj vmešavanja in celovitost informacij, ki bi imel dovolj virov, pojasnila in okrepila vlogo oddelka StratCom ESZD in njegovih projektih skupin kot strateškega organa diplomatske službe EU in preprečila prekrivanje dejavnosti; poudarja, da bi moral biti mandat oddelka StratCom ESZD osredotočen na strateški razvoj zunanjih politik za preprečevanje obstoječih in novih skupnih groženj ter na krepitev sodelovanja z mednarodnimi partnerji na tem področju; opozarja, da bi si lahko oddelek StratCom ESZD prizadeval za to v tesnem sodelovanju z novim evropskim centrom za spremljanje groženj vmešavanja in celovitost informacij in novo projektno skupino Komisije;

14. poziva institucije EU in države članice, naj civilni družbi omogočijo, da bo imela dejavno vlogo v boju proti temu tujemu vmešavanju; poziva vse ravni in sektorje evropske družbe, naj vzpostavijo sisteme, ki bodo organizacijam in državljanom omogočili večjo odpornost na tuje vmešavanje, pravočasno odkrivanje napadov in čim učinkovitejši boj proti napadom, vključno z učinkovitim izobraževanjem in ozaveščanjem v okviru EU o temeljnih pravicah in na pregleden in demokratičen način; v zvezi s tem opozarja na tajvanske primere dobre prakse in pristop celotne družbe; poziva nosilce odločanja, naj civilni družbi zagotovijo ustrezna orodja in namenska sredstva za preučevanje in razkrivanje tujega vpliva ter boj proti njemu;

Krepitev odpornosti EU s situacijskim zavedanjem, medijsko pismenostjo in izobraževanjem

15. poudarja, da institucije EU in države članice potrebujejo zanesljive, trdne in medsebojno povezane sisteme za odkrivanje, analiziranje in evidentiranje primere, ko se tuji državni in nedejavni akterji poskušajo vmešavati v demokratične procese, ter za sledenje takim dogodkom, da bi oblikovale situacijsko zavedanje in jasno razumele, katere oblike ravnanja morajo EU in njene države članice odvracati in obravnavati; poziva k rednim sociološkim raziskavam in anketam, da bi spremljali odpornost in medijsko pismenost ter razumeli podporo javnosti in dojetanje najpogostejših dezinformacijskih diskurzov;

16. poudarja, da je prav tako pomembno, da spoznanja, pridobljena s to analizo, ne ostanejo znotraj skupin strokovnjakov za tuje vmešavanje, temveč se karseda odprto delijo s širšo javnostjo, zlasti z osebami, ki opravljajo občutljive funkcije, da bi se vsi zavedali vzorcev groženj in bi se lahko izognili tveganjem;

17. poudarja, da je treba razviti skupno metodologijo za situacijsko zavedanje, zgodnje opozarjanje in ocenjevanje ogroženosti, sistematično zbiranje dokazov in pravočasno odkrivanje manipulacij z informacijskim okoljem ter oblikovati standarde za tehnično določanje odgovornosti, na primer v zvezi s pristnostjo vsebine, da se zagotovi učinkovit odziv;

18. poudarja, da mora EU v sodelovanju z državami članicami in z večstranskim delovanjem v ustreznih mednarodnih forumih oblikovati konceptualno opredelitev groženj vmešavanja, s katerimi se spopada EU; poudarja, da mora ta opredelitev odražati taktiko, tehnike, postopke in orodja, ki opisujejo vzorce obnašanja državnih in nedejavnih akterjev groženj, ki smo jim priča danes; poziva Komisijo, naj vključi Agencijo EU za temeljne pravice, da se zagotovi, da v konceptualnih opredelitvah ni diskriminatornih ali nepravilnih konceptov ali pristranskosti;

sreda 9. marca 2022

19. poudarja, da sta javna diplomacija in strateško komuniciranje bistvena dejavnika zunanjih odnosov EU in zaščite njenih demokratičnih vrednot; poziva institucije EU, naj še naprej razvijajo in spodbujajo pomembno delo oddelka StratCom Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD), skupaj z njenimi projektnimi skupinami, Obveščevalnim in situacijskim centrom EU (EU INTCEN) in hibridno fuzijsko celico, obveščevalnim direktoratom vojaškega štaba EU, sistemom hitrega obveščanja, ustaljenim sodelovanjem na upravni ravni med ESZD, Komisijo in Parlamentom, mrežo Komisije za boj proti dezinformacijam, upravno delovno skupino Parlamenta za boj proti dezinformacijam ter stalnim sodelovanjem z Natom, G7, civilno družbo in zasebnim sektorjem, kadar gre za sodelovanje na področju obveščevalnih dejavnosti, analizo, izmenjavo informacij ter ozaveščanje o tuji manipulaciji z informacijami in vmešavanju; pozdravlja posebno poročilo Evropskega računskega sodišča 09/2021 z naslovom Dezinformacije, ki vplivajo na EU, se obravnavajo, vendar problem še ni rešen; poziva ESZD in Komisijo, naj objavita natančni časovni načrt za izvajanje priporočil Računskega sodišča;

20. poudarja, da je treba povečati in okrepiti prizadevanja za stalno spremljanje precej pred volitvami, referendumi ali drugimi pomembnimi političnimi procesi po vsej Evropi;

21. poziva države članice, naj te vire v celoti izkoristijo z izmenjavo ustreznih obveščevalnih podatkov s centrom EU INTCEN in dejavnejšim sodelovanjem v sistemu hitrega obveščanja; meni, da je treba še bolj okrepiti sodelovanje na področju analiz in obveščanja v EU in z zvezo Nato ter zagotoviti, da bo to sodelovanje bolj pregledno in demokratično odgovorno, tudi tako, da se informacije delijo s Parlamentom;

22. pozdravlja zamisel predsednice Komisije Ursule von der Leyen o ustanovitvi skupnega centra za situacijsko zavedanje, da bi izboljšali strateško predvidevanje in odprto strateško avtonomijo EU, pri čemer pričakuje dodatna pojasnila o njegovem ustroju in poslanstvu; poudarja, da bi bilo za takšen center potrebno dejavno sodelovanje s službami Komisije, ESZD, Sveta, Parlamenta in nacionalnih organov; vendar ponovno poudarja, da se je treba izogibati podvajanju dela in prekrivanju z obstoječimi strukturami EU;

23. opozarja, da je treba ESZD opremiti z okrepljenim in jasno opredeljenim mandatom in ustreznimi viri za strateško komuniciranje, projektne skupine in oddelek za analizo informacij, za spremljanje in obravnavanje manipulacije z informacijami in vmešavanja poleg zunanjih virov, ki jih trenutno pokrivajo tri projektne skupine, in sicer si je treba prizadevati za pokrivanje širšega geografskega območja z uporabo pristopa, ki bo temeljil na tveganju; nujno poziva ESZD, naj vzpostavi ustrezne zmogljivosti, da bi obravnavala manipulacijo z informacijami in vmešavanje s strani Kitajske, zlasti z ustanovitvijo posebne skupine za Daljni vzhod; nadalje poudarja, da je treba znatno okrepiti strokovno znanje in jezikovne zmogljivosti v zvezi s Kitajsko in drugimi strateško pomembnimi regijami, tako v ESZD kot v državah članicah in institucijah EU na splošno, ter izkoristiti obveščevalne podatke iz javnih virov, ki se premalo uporabljajo;

24. poudarja, da so razširjeni, konkurenčni in pluralni mediji, neodvisni novinarji, preverjevalci dejstev in raziskovalci ter močni javni mediji pomembni za živahno in svobodno demokratično razpravo; pozdravlja pobude za povezovanje, usposabljanje in zagotavljanje drugih oblik podpore za neodvisne novinarje, preverjevalce dejstev in raziskovalce po vsej Evropi, zlasti v najbolj ogroženih regijah, kot sta evropska opazovalnica za digitalne medije in evropska ustanova za demokracijo; globoko obžaluje, da evropska opazovalnica za digitalne medije ne zajema baltskih držav; pozdravlja tudi pobude za oblikovanje novinarskih kazalnikov in kazalnikov za preverjanje verodostojnosti, ki jih je enostavno prepoznati, kot so tiste, ki so jih sprožili Novinarji brez meja; poziva Komisijo, naj nasprotuje monopolnemu lastništvu množičnih medijev;

25. izreka pohvalo nepogrešljivim raziskavam ter številnim ustvarjalnim in uspešnim pobudam za medijsko in digitalno pismenost ter ozaveščanje, ki jih izvajajo posamezniki, šole, univerze, medijske organizacije, javne ustanove in organizacije civilne družbe;

26. poziva EU in države članice, naj javne vire financiranja EU namenijo neodvisnim preverjevalcem dejstev, raziskovalcem, kakovostnim in raziskovalnim medijem in novinarjem ter nevladnim organizacijam, ki raziskujejo in preiskujejo manipulacijo z informacijami in vmešavanje, spodbujanju medijske, digitalne in informacijske pismenosti in drugim sredstvom za povečanje vloge državljanov, ter raziskujejo, kako smiselno meriti učinkovitost usposabljanja na področju medijske, digitalne in informacijske pismenosti, ozaveščanja, razkrivanja in strateškega komuniciranja;

27. poziva h krepitevi profesionalnih in pluralnih medijev, pri čemer je treba urednikom zagotoviti pravično plačilo za uporabo njihovih vsebin na internetu; poudarja, da več držav po svetu sprejema ukrepe za zagotovitev, da imajo mediji ustrezna finančna sredstva; ponovno poziva k vzpostavitvi stalnega sklada EU za novičarske medije in v zvezi s tem

sreda 9. marca 2022

pozdravlja pobudo „News initiative“ (pobuda za novice), vključno z novimi možnostmi financiranja za medijski sektor ter medijsko in informacijsko pismenostjo v programu Ustvarjalna Evropa za obdobje 2021–2027; vendar opozarja, da lahko tokovi financiranja ustvarijo odvisnost ali vplivajo na neodvisnost medijev; v zvezi s tem poudarja pomen preglednosti financiranja medijev; meni, da je za zaščito pluralnosti medijev potrebno javno razkritje informacij o tem, kdo ima v lasti ali nadzoruje medije, jim namenja donacije in daje na voljo vsebine in kdo plačuje za novinarske vsebine;

28. poudarja, da je treba javnosti omogočiti dostop do združenih analiz, poročil o incidentih in ocen javnih groženj, ki temeljijo na obveščevalnih podatkih, v zvezi z manipulacijo z informacijami in vmešavanjem; zato predlaga vzpostavitev vseevropske podatkovne zbirke o primerih tujega vmešavanja, o katerih poročajo organi EU in držav članic; poudarja, da bi se lahko informacije o teh dogodkih po potrebi delile z organizacijami civilne družbe in javnostjo v vseh jezikih EU;

29. poziva vse države članice, naj v svoje učne načrte vključijo medijsko in digitalno pismenost ter izobraževanje o demokraciji, temeljnih pravicah, novejši zgodovini, svetovnih zadevah, kritičnem razmišljanju in udeležbi javnosti od zgodnjih let do izobraževanja odraslih, vključno z usposabljanjem učiteljev in raziskovalcev; poziva Komisijo in države članice, naj povečajo podporo zgodovinskemu izobraževanju in raziskavam o tem, kako sta tuje vmešavanje in pretekli totalitarizem vplivala na družbo na splošno, natančneje pa na velike demokratične dogodke;

30. poziva institucije EU in države članice, naj na vseh ravneh upravljanja opredelijo sektorje, v katerih obstaja tveganje poskusov vmešavanja, ter zagotovijo redna usposabljanja in vaje za osebje, ki dela v teh sektorjih, v zvezi z odkrivanjem in preprečevanjem poskusov vmešavanja, ter poudarja, da bi bilo pri teh prizadevanjih koristno uporabljati standardizirano obliko, ki bi jo določila EU; priporoča, naj se vsem javnim uslužbencem zagotovijo tudi celoviti moduli usposabljanja; v zvezi s tem pozdravlja usposabljanje, ki ga je poslancem in uslužbencem ponudila uprava Parlamenta; priporoča, naj se to usposabljanje še naprej razvija;

31. poudarja, da je treba povečati zavest o tujem vmešavanju na vseh ravneh družbe; pozdravlja pobude ESZD, Komisije in uprave Parlamenta, kot so usposabljanje in dogodki za ozaveščanje novinarjev, učiteljev, vplivnežev, študentov, starejših občanov in obiskovalcev, tako na spletu kot zunaj njega, v Bruslju in drugih državah članicah, ter priporoča, naj se še naprej razvijajo;

32. poziva države članice, upravo EU in organizacije civilne družbe, naj si izmenjujejo dobre prakse za usposabljanje na področju medijske in informacijske pismenosti in ozaveščanje, kot zahteva direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah⁽¹³⁾; poziva Komisijo, naj te izmenjave organizira v sodelovanju s strokovno skupino za medijsko pismenost; poudarja, da morajo države članice hitro in pravilno izvajati revidirano direktivo;

33. poziva institucije EU, naj pripravijo etični kodeks, ki bo javne organe in politične predstavnike usmerjal pri uporabi platform in omrežij družbenih medijev; meni, da je treba spodbujati odgovorno uporabo tovrstnih platform in omrežij v boju proti manipulacijam in dezinformacijam, ki izvirajo iz javne sfere;

34. poziva EU in njene države članice, naj izvajajo prilagojene programe ozaveščanja ter medijske in informacijske pismenosti, tudi za diaspore in manjšine, ter poziva Komisijo, naj vzpostavi sistem za enostavno izmenjavo gradiva v manjšinskih jezikih, da bi zmanjšali stroške prevajanja in dosegli čim več ljudi; poziva regije in občine, naj prevzamejo vodilno vlogo, saj je pomembno doseči podeželska območja in vse demografske skupine;

35. poudarja, da je bistveni odziv na poskuse tujega vmešavanja zaščita glavnih ciljnih skupin, proti katerim je vmešavanje usmerjeno; poudarja, da je treba z usklajenim pravnim okvirom EU sprejeti ciljno usmerjene ukrepe proti širjenju dezinformacij in sovražnega govora o vprašanih, povezanih s spolom, osebami LGBTQ+, manjšinami in begunci; poziva Komisijo, naj oblikuje in izvaja strategije za oviranje financiranja posameznikov in skupin, ki dejavno širijo manipulirane informacije ali pri njih sodelujejo, tarča pa so pogosto zgoraj omenjene skupine in teme, z namenom družbenega razdvajanja; poziva k pozitivnim komunikacijskim kampanjam o teh vprašanih in poudarja potrebo po usposabljanju, ki bo upoštevalo vidik spola;

⁽¹³⁾ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

sreda 9. marca 2022

36. priznava, da se dezinformacijski napadi in kampanje na podlagi spola pogosto uporabljajo kot del širše politične strategije za spodkopavanje enakopravne udeležbe v demokratičnih procesih, zlasti žensk in oseb LGBTIQ; poudarja, da dezinformacije o osebah LGBTIQ+ spodbujajo sovraštvo na spletu in zunaj njega ter ogrožajo življenja; poziva, naj se raziskave o dezinformacijah na spletu izvajajo s presečnimi vidiki in naj se nadzirajo spremembe, ki jih spletne platforme uvajajo v odziv na dezinformacijske kampanje na podlagi spola na spletu; poziva, naj se z vzpostavitvijo sistemov zgodnjega opozarjanja, prek katerih bi bilo mogoče prijaviti dezinformacijske kampanje na podlagi spola in jih prepoznati, več pozornosti nameni dezinformacijam na podlagi spola;

37. poziva Komisijo, naj pripravi krovno strategijo za medijsko in informacijsko pismenost s posebnim poudarkom na boju proti manipulaciji z informacijami;

38. pozdravlja ustanovitev strokovne skupine za boj proti dezinformacijam ter spodbujanje digitalne pismenosti z izobraževanjem in usposabljanjem, ki se bo med drugim osredotočala na kritično razmišljanje, usposabljanje učiteljev, prizadevanja za predhodno in naknadno razkrivanje in preverjanje dejstev ter vključevanje učencev; poziva Komisijo, naj deli rezultate dela te strokovne skupine in izvaja njene sklepe;

39. poudarja pomen strateškega komuniciranja za boj proti najpogostejšim oblikam diskurza proti demokraciji; poziva k izboljšanju strateškega komuniciranja EU za povečanje njegovega dosega med državljani in v tujini; poudarja, da morajo vse demokratične organizacije braniti demokracijo in spoštovati pravno državo ter imeti skupno odgovornost za sodelovanje z državljani, pri čemer naj uporabljajo njihove zelene jezike in platforme;

40. poziva države članice, naj zagotovijo učinkovite kampanje obveščanja javnosti v zvezi s pandemijo covid-19, da se bodo razširjale točne in pravočasne informacije za preprečevanje napačnih informacij, zlasti v zvezi s cepivi;

41. je močno zaskrbljen zaradi širjenja tuje državne propagande, ki izvira predvsem iz Moskve in Pekinga, pa tudi iz Ankare, in je prevedena v lokalne jezike, na primer v medijskih vsebinah, ki jih sponzorirajo televizijski mreži RT in TRT World, agencije Sputnik, Anadolu in Xinhua, televizijski program CCTV, časopis Global Times ali kitajska komunistična partija, in so prikazane kot novinarstvo ter se razširjajo prek časopisov; meni, da takšnih kanalov ni mogoče šteti za prave medije in zato ne bi smeli uživati pravic in zaščite demokratičnih medijev; je enako zaskrbljen zaradi širjenja tega diskurza v resnične novinarske izdelke; poudarja, da je potrebno ozaveščanje o ruskih in kitajskih dezinformacijskih kampanjah, katerih cilj je vzbuditi dvom v demokratične vrednote in razdvojiti EU, saj so te glavni vir dezinformacij v Evropi; poziva Komisijo, naj začne študijo o minimalnih standardih za medije kot podlago za morebitni odvzem dovoljenj v primeru kršitev; poziva Komisijo, naj vključi ugotovitve študije v prihodnjo zakonodajo, kot je morebitni akt o svobodi medijev; opozarja, da se lahko tuji akterji vmešavanja lažno predstavljajo kot novinarji; meni, da bi moralo biti v takih primerih mogoče kaznovati to osebo ali organizacijo, na primer z razkritjem in javnim izpostavljanjem, prepovedjo udeležbe na tiskovnih dogodkih ali preklicem medijske akreditacije;

42. je globoko zaskrbljen zaradi napadov, nadlegovanja, nasilja in groženj novinarjem, zagovornikom človekovih pravic in drugim osebam, ki razkrivajo tuje vmešavanje, kar lahko tudi ogrozi njihovo neodvisnost; poziva Komisijo, naj hitro predloži konkretne in ambiciozne predloge o varnosti vseh teh oseb, vključno z instrumentom za boj proti strateškim tožbam za onemogočanje udeležbe javnosti ter ekonomsko, pravno in diplomatsko podporo, kot je bilo napovedano v akcijskem načrtu za evropsko demokracijo; v zvezi s tem pozdravlja priporočilo Komisije (EU) 2021/1534 z dne 16. septembra 2021 o zagotavljanju zaščite, varnosti in opolnomočenja novinarjev in drugih medijskih delavcev v Evropski uniji⁽¹⁴⁾; poziva države članice, naj učinkovito zaščitijo novinarje in druge medijske strokovnjake z zakonodajnimi in nezakonodajnimi orodji;

43. poudarja, da je treba vključiti lokalne in regionalne nosilce odločanja, odgovorne za strateške odločitve na področjih, ki spadajo v njihovo pristojnost, kot so infrastruktura, kibernetna varnost, kultura in izobraževanje; poudarja, da lahko lokalni in regionalni politiki ter oblasti v zgodnji fazi pogosto prepoznajo zaskrbljujoč razvoj dogodkov, in poudarja, da je za opredelitev in izvajanje ustreznih protiukrepev pogosto potrebno lokalno znanje;

⁽¹⁴⁾ UL L 331, 20.9.2021, str. 8.

sreda 9. marca 2022

44. poziva Komisijo in države članice, naj vzpostavijo komunikacijske kanale in platforme, prek katerih lahko podjetja, nevladne organizacije in posamezniki, tudi pripadniki diaspor, prijavijo primere, ko so žrtve manipulacije z informacijami ali vmešavanja; poziva države članice, naj podprejo tiste, ki so žrtve napadov, in tiste, ki se so seznanjeni s temi napadi ali na katere se izvaja pritisk;

Tuje vmešavanje prek spletnih platform

45. pozdravlja predlagani pregled kodeksa ravnanja v zvezi z dezinformacijami ter predloge za akt o digitalnih storitvah, akt o digitalnih trgih in druge ukrepe, povezane z akcijskim načrtom za evropsko demokracijo, saj gre za potencialno učinkovita orodja za boj proti tujemu vmešavanju; priporoča, da se pri končni obravnavi teh besedil upoštevajo vidiki, navedeni v preostanku tega oddelka;

46. poudarja, da se svoboda izražanja ne sme napačno razlagati kot svoboda do sodelovanja v spletnih dejavnostih, ki so nezakonite zunaj spleta, kot so sovražni govor, rasna diskriminacija, terorizem, nasilje, vohunjenje in grožnje; poudarja, da morajo platforme spoštovati zakonodajo države, v kateri delujejo, pa tudi ravnati v skladu z lastnimi splošnimi pogoji uporabe, zlasti v zvezi s škodljivimi spletnimi vsebinami; poziva platforme, naj okrepijo prizadevanja za preprečevanje ponovnega pojavljanja nezakonitih vsebin, ki so enake tistim, ki so bile opredeljene kot nezakonite in odstranjene;

47. poudarja, da je treba predvsem še naprej preučevati porast dezinformacij in tujega vmešavanja na spletu, zakonodaja na ravni EU pa mora zagotavljati znatno večjo in smiselno preglednost, spremljanje in odgovornost v zvezi z operacijami, ki jih izvajajo spletne platforme, in dostopom do podatkov za zakonite prosilce za dostop, zlasti pri obravnavi algoritmov in spletnega oglaševanja; poziva podjetja, ki upravljajo družbene medije, naj hranijo knjižnice oglasov;

48. poziva k ureditvi in ukrepom, s katerimi bi od platform, zlasti tistih, ki predstavljajo sistemsko tveganje za družbo, zahtevali, da prispevajo k zmanjšanju manipulacije informacij in vmešavanja, na primer z uporabo oznak, ki bi navajale resnične avtorje, ki so lastniki računov, omejevanjem dometa računov, ki se redno uporabljajo za širjenje dezinformacij ali ki redno kršijo pogoje platforme, začasnim blokiranjem in po potrebi na podlagi jasne zakonodaje, ukinitvijo neavtentičnih računov, ki se uporabljajo za usklajene kampanje vmešavanja, ali demonetizacijo spletnih strani, ki širijo dezinformacije, določitev ukrepov za ublažitev tveganja za motnje, ki jih predstavljajo učinki njihovih algoritmov, oglaševalskih modelov, priporočilnih sistemov in tehnologij umetne inteligence, ter označevanjem dezinformacijskih vsebin v objavah in komentarjih; opozarja, da je treba te ukrepe izvajati pregledno in odgovorno;

49. poziva Komisijo, naj v celoti upošteva poročilo Sveta Evrope z naslovom Best practices towards effective legal and procedural frameworks for self-regulatory and co-regulatory mechanisms of content moderation (Dobre prakse za učinkovite pravne in postopkovne okvire za samoreglativne in koreglativne mehanizme za moderiranje vsebine), ki je bilo sprejeto junija 2021;

50. poziva k popolnemu in učinkovitemu izvrševanju splošne uredbe o varstvu podatkov⁽¹⁵⁾, ki omejuje količino podatkov, ki jih platforme lahko hranijo o uporabnikih, in čas, kako dolgo je mogoče te podatke uporabljati, zlasti za platforme in aplikacije, ki uporabljajo zelo osebne in/ali občutljive podatke, kot so aplikacije za sporočanje, zdravje, finance in zmenke ter majhne skupine za razprave; poziva platforme, ki delujejo kot vratarji, naj se vzdržijo kombiniranja osebnih podatkov z osebnimi podatki iz drugih storitev, ki jih ponuja ta platforma, ali osebnimi podatki iz storitev tretjih oseb, naj poskrbijo, da bo nestrinjanje s shranjevanjem in souporabo podatkov prav tako enostavno, uporabnikom pa omogočijo, da se odločijo, ali naj bodo tarča drugega njim prilagojenega spletnega oglaševanja; pozdravlja vsa prizadevanja za prepoved tehnik mikrociljanja za politično oglaševanje, zlasti, vendar ne izključno, tistih, ki temeljijo na občutljivih osebnih podatkih, kot so etnično poreklo, verska prepričanja ali spolna usmerjenost, ter poziva Komisijo, naj razmisli o razširitvi prepovedi mikrociljanja na tematsko oglaševanje;

51. poziva k zavezujočim pravilom EU, ki bi od platform zahtevala, naj sodelujejo s pristojnimi organi, da bi se redno testirali njihovi sistemi in da bi se prepoznalo, ocenilo in zmanjšalo tveganje za manipulacijo informacij, vmešavanje in

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

sreda 9. marca 2022

ranljivosti, ki jih povzroča uporaba njihovih storitev, vključno s tem, kako oblikovanje in upravljanje njihovih storitev prispevata k temu tveganju; poziva k zavezujočim pravilom EU, ki bi zahtevala, naj platforme vzpostavijo sisteme za spremljanje, kako se njihove storitve uporabljajo, na primer spremljanje najbolj razširjenih in priljubljenih objav v realnem času s pomočjo pregleda po posameznih državah, da bi odkrile manipulacijo z informacijami in vmešavanje ter na domnevno vmešavanje opozorile pristojne organe, ter naj povečajo stroške za subjekte, ki omogočajo, da se prezrejo taki primeri, ki jih omogočajo njihovi sistemi;

52. poziva spletne platforme, naj namenijo ustrezna sredstva za preprečevanje škodljivega tujega vmešavanja ter zagotovijo boljše delovne pogoje, psihološko podporo in pravično plačilo moderatorjem vsebin; poziva velike platforme družbenih medijev, naj dajo na voljo podrobna poročila in poročila po posameznih državah o virih, namenjenih preverjanju dejstev v državah, raziskovalnim dejavnostim, moderiranju vsebin, vključno s človeškimi zmogljivostmi in zmogljivostmi umetne inteligence v posameznih jezikih, ter sodelovanju z lokalno civilno družbo; poudarja, da morajo te platforme okrepiti svoja prizadevanja za obravnavanje dezinformacij na manjših in manj komercialno dobičkonosnih trgih v EU;

53. poziva platforme družbenih medijev, naj popolnoma spoštujejo enakost vseh državljanov EU, ne glede na jezik, ki se uporablja pri oblikovanju njihovih storitev, orodij in mehanizmov spremljanja, pa tudi pri ukrepih za večjo preglednost in varnejše spletno okolje; poudarja, da se to ne nanaša le na vse uradne nacionalne in regionalne jezike, temveč tudi na jezike velikih diaspor v EU; poudarja, da bi morale biti te storitve dostopne tudi osebam z okvaro sluha;

54. poziva k jasnemu in berljivemu označevanju globokih ponaredkov za uporabnike platform ter v metapodatkih o vsebini, da bi povečali njihovo sledljivost za raziskovalce in preverjevalce dejstev; v zvezi s tem pozdravlja pobude za povečanje pristnosti in sledljivosti vsebine, kot so oblikovanje vodnih žigov in standardov pristnosti ter uvedba globalnih standardov;

55. poziva, naj se regulirajo storitve, ki ponujajo orodja in storitve za manipulacijo v družbenih medijih, kot je spodbujanje doseganja računov ali vsebin z uporabo umetnega sodelovanja ali neavtentičnih profilov; poudarja, da bi morala taka regulacija temeljiti na temeljiti oceni sedanjih praks in z njimi povezanih tveganj ter preprečiti, da bi zlonamerni subjekti te storitve uporabljali za politično vmešavanje;

56. poudarja potrebo po preglednosti v zvezi s pravo fizično ali pravno osebo, ki stoji za spletnimi vsebinami in računi, v zvezi s tistimi, ki želijo oglaševati; poziva platforme, naj uvedejo mehanizme za odkrivanje in začasno ukinitvev zlasti neavtentičnih računov, povezanih z operacijami usklajenega vpliva; poudarja, da te prakse ne bi smele posegati v možnost anonimnosti na spletu, kar je ključnega pomena za zaščito novinarjev, aktivistov, marginaliziranih skupnosti in oseb v ranljivem položaju (npr. žvižgačev ali oporečnikov in političnih nasprotnikov avtokratskih režimov), dovoljevati pa bi morale tudi satirične in humoristične račune;

57. poudarja, da večja odgovornost za odstranjevanje vsebin ne sme privedi do samovoljnega odstranjevanja zakonitih vsebin; poziva k previdnosti glede popolne ukinitve računov resničnih posameznikov ali množične uporabe avtomatiziranih filtrov; je zaskrbljen zaradi samovoljnih odločitev platform o ukinitvi računov izvoljenih uradnikov; poudarja, da bi bilo treba te račune ukiniti le na podlagi jasne zakonodaje, ki bi temeljila na demokratičnih vrednotah, ki bi se prenesle v poslovno politiko in uveljavljale z neodvisnim demokratičnim nadzorom, ter da bi bilo treba vzpostaviti popolnoma pregleden postopek, ki bi zajemal pravico do pritožbe;

58. poziva k zavezujočim pravilom, ki bi od platform zahtevala, naj vzpostavijo lahko dostopne in učinkovite komunikacijske kanale za ljudi ali organizacije, ki želijo prijaviti protizakonito vsebino, kršitev splošnih pogojev, dezinformacije ali tuje vmešavanje ali manipulacijo, da bi se obtoženim posameznikom omogočil odziv pred sprejetjem kakršnih koli omejevalnih ukrepov, če je to primerno, ter k uvedbi nepristranskih, preglednih, hitrih in dostopnih pritožbenih postopkov in postopkov preverjanja za žrtve spletnih vsebin, osebe, ki vsebino prijavijo, in posameznike ali organizacije, na katere vpliva odločitev o označevanju, omejevanju prepoznavnosti, onemogočenju dostopa do računov ali začasni ukinitvi računov ali omejitvi dostopa do prihodkov iz oglaševanja; priporoča, da platforme družbenih medijev imenujejo posebno kontaktno točko za vsako državo članico in oblikujejo projektne skupine za vsake pomembne volitve v vsaki državi članici;

sreda 9. marca 2022

59. poziva k zakonodajnim pravilom, ki bodo pregledna za uporabnike, kot je uvedba obveznosti za platforme, da vzpostavijo javne arhive spletnih oglasov, po katerih je mogoče enostavno iskati, vključno s tem, katere so bile ciljne skupine in kdo je za njih plačal, ter moderirane in izbrisane vsebine, da uvedejo samoregulativne ukrepe ter omogočijo celovit in smiseln dostop do informacij o zasnovi, uporabi ter učinku algoritmov pristojnim nacionalnim organom, preverjenim raziskovalcem, ki so povezani z akademskimi institucijami, medijem, organizacijam civilne družbe in mednarodnim organizacijam, ki zastopajo javni interes; meni, da bi bilo treba uskladiti metrike teh knjižnic, da bi omogočili analizo med platformami in zmanjšali upravno breme za platforme;

60. poziva k odpravi poslovnih modelov, ki se zanašajo na spodbujanje ljudi, da dlje ostanejo na platformah, tako da dajejo na voljo mamljivo vsebino; poziva nosilce zakonodajnih odločitev in platforme, naj z uporabo človeških moderatorjev in zunanje revizorja zagotovijo, da algoritmi ne spodbujajo nezakonitih, ekstremističnih, diskriminatornih ali radikalnih vsebin, temveč uporabnikom ponudijo raznolike poglede ter dajejo prednost in spodbujajo dejstva in znanstveno utemeljene vsebine, zlasti v zvezi s pomembnimi socialnimi vprašanji, kot so javno zdravje in podnebne spremembe; meni, da so sistemi razvrščanja, ki temeljijo na sodelovanju in povzročajo odvisnost, sistemska grožnja za našo družbo; poziva Komisijo, naj obravnava aktualno vprašanje cenovnih spodbud, na podlagi katerih so zelo ciljno usmerjeni oglasi z razdiralno vsebino pogosto veliko cenejši za enako število ogledov kot manj ciljno usmerjeni oglasi z družbeno vključujočo vsebino;

61. poziva k spremembi algoritmov, da se ne bi več spodbujala vsebina, ki izvira iz neavtentičnih računov in kanalov, ki umetno spodbujajo širjenje škodljive tuje manipulacije z informacijami; poziva k spremembi algoritmov, da ne bi spodbujali razdiralnih vsebin in vsebin, ki povzročajo jezo; poudarja, da mora EU sprejeti ukrepe, s katerimi bo zakonito zahtevala, da družbe, ki upravljajo družbene medije, v čim večji možni meri preprečijo širjenje dezinformacij, ko se le-te odkrijejo, in da morajo platforme, ki ne izpolnijo zahteve po odpravi dezinformacij, doleteti posledice;

62. poudarja, da je treba izboljšati testno fazo in sistematično pregledati posledice algoritmov, tudi v zvezi s tem, kako oblikujejo javno razpravo in vplivajo na politične izide ter kako se prednostno razvršča vsebina; poudarja, da bi bilo treba pri tem pregledu preučiti tudi, ali platforme lahko izpolnijo jamstva, obljubljeni v njihovih pogojih, in ali imajo vzpostavljene zadostne zaščitne ukrepe, da se prepreči obsežno in usklajeno neavtentično vedenje za manipulacijo z vsebinami, prikazanimi na njihovih platformah;

63. je zaskrbljen zaradi povprečno 65 milijonov EUR prihodkov od oglasov, ki jih vsako leto zasluži približno 1 400 spletnih mest z dezinformacijami, ki so namenjene evropskim državljanom⁽¹⁶⁾; poudarja, da se spletni oglasi, včasih celo javnih institucij, prikazujejo na zlonamernih spletnih mestih, ki spodbujajo sovražni govor in dezinformacije, s čimer se jih posledično financira, in sicer brez privolitve ali celo vednosti zadevnih oglaševalcev; ugotavlja, da pet podjetij, vključno z Google Ads, plača 97 % teh prihodkov od oglasov in so odgovorna za izbiro spletnih mest založnikov, navedenih v njihovi evidenci, ter imajo s tem moč, da odločijo, katere vsebine bodo monetizirane in katere ne; meni, da je nesprejemljivo, da so algoritmi, ki razdeljujejo sredstva za oglaševanje, popolnoma nedostopni za javnost; poziva Komisijo, naj uporabi orodja politike varstva konkurence in protimonopolnega prava, da zagotovi delujoč trg in razpad tega monopola; poziva te akterje, naj preprečijo, da bi storitve oglasov financirale spletna mesta z dezinformacijami; čestita organizacijam, ki se ukvarjajo z ozaveščanjem o tem vprašanju; poudarja, da bi morali imeti oglaševalci pravico do seznanjenosti in odločitve, kje bodo objavljeni njihovi oglasi in kateri posrednik obdeluje njihove podatke; poziva k vzpostavitvi postopka mediacije, ki bi omogočal vračilo plačila oglaševalcem, kadar se oglasi objavijo na spletnih mestih, ki spodbujajo dezinformacije;

64. poudarja, da bo po sprejetju posodobljenega kodeksa ravnanja glede dezinformacij, akta o digitalnih storitvah, akta o digitalnih trgih in drugih ukrepov, povezanih z akcijskim načrtom za evropsko demokracijo, potreben učinkovit mehanizem pregleda, ocenjevanja in sankcij, da bi lahko redno ocenjevali njihovo izvajanje na nacionalni ravni in ravni EU, nemudoma odkrili in odpravili vrzeli ter sankcionirali nepravilno izvajanje in neizvajanje zavez; v zvezi s tem poziva, naj bodo koordinatorji digitalnih storitev v posameznih državah članicah močni in iznajdljivi ter naj se izvršilnemu delu Evropske komisije zagotovijo zadostni viri za izvrševanje nalog, ki so mu bodo dodeljene z aktom o digitalnih storitvah; poleg tega poudarja, da je pomembno, da se opravijo neodvisne revizije spletnih platform, ki jih potrdi Komisija; poudarja, da revizorjev ne morejo financirati posamezne platforme, saj je treba zagotoviti njihovo neodvisnost;

⁽¹⁶⁾ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/232164/revised_Agenda%20item%207_Clare%20Melford_GDI_Deck_EU-Ad-funded_Di-sinfo.pdf

sreda 9. marca 2022

65. v zvezi s tem poziva, naj se s sourejanjem opredelijo objektivni ključni kazalniki uspešnosti, da se zagotovi preverljivost ukrepov, ki jih sprejmejo platforme, in njihova učinkovitost; poudarja, da bi morali ti ključni kazalniki uspešnosti vključevati merila za posamezne države, kot so ciljne skupine za dezinformacije, sodelovanje (stopnja klikanja itd.), financiranje preverjanja dejstev in raziskovalnih dejavnosti znotraj države ter razširjenost in moč odnosov civilne družbe znotraj države;

66. je zelo zaskrbljen zaradi nezadostne preglednosti pri pregledu kodeksa ravnanja glede dezinformacij, saj je bila razprava o posodobitvi kodeksa večinoma omejena na zasebni sektor in Evropsko komisijo; obžaluje, da z Evropskim parlamentom, zlasti s posebnim odborom INGE, in nekaterimi drugimi ključnimi deležniki med pripravo pregleda kodeksa ravnanja ni bilo opravljeno ustrezno posvetovanje;

67. obžaluje, da je kodeks ravnanja še vedno samoregulativen, saj samoregulacija ne zadostuje za zaščito javnosti pred posegi in poskusi manipulacije; je zaskrbljen, ker posodobljeni kodeks ravnanja glede dezinformacij morda ne bo mogel dati odgovora na prihodnje izzive; je zaskrbljen, ker se smernice za okrepitev kodeksa ravnanja glede dezinformacij močno opirajo na predlog Komisije za akt o digitalnih storitvah; poziva k hitremu ukrepanju, da bi zagotovili, da bo kodeks ravnanja vključeval zavezujoče obveznosti za platforme, s čimer bi EU pripravili na naslednje lokalne, regionalne, nacionalne in evropske volitve;

68. poziva EU, naj zaščiti in spodbuja dialog v tehnološki skupnosti in izmenjavo informacij o vedenju in strategijah družbenih platform; meni, da lahko le odprta tehnološka skupnost okrepi javno mnenje proti napadom, manipulacijam in vmešavanju; poziva k preučitvi možnosti ustanovitve javno-zasebnega centra za izmenjavo in analizo informacij (ISAC) o dezinformacijah, kjer bi člani spremljali, označevali in izmenjevali informacije o grožnjah glede vsebine dezinformacij in njihovih nosilcih v skladu z razvrstitvijo groženj; meni, da bi to lahko prispevalo k sistemu hitrega obveščanja EU in mehanizmu G7, koristilo pa bi tudi manjšim akterjem z manj sredstvi; poziva, naj se v zvezi z dezinformacijami oblikuje standard za storitve oglaševanja in spletne storitve monetizacije, ki bo veljal za celoten sektor, da bi se škodljive vsebine demonetizirale, ta standard pa bi morali uporabljati tudi spletni plačilni sistemi in platforme za elektronsko poslovanje; morala pa bi ga revidirati tretja stran;

69. poudarja, da bi moral biti kodeks primeren za uporabo kot učinkovito orodje, dokler ne začne veljati akt o digitalnih storitvah; meni, da bi morali s kodeksom predhodno uvesti nekatere obveznosti, vključene v akt o digitalnih storitvah, in podpisnice zavezati k izvajanju številnih določb tega akta v zvezi z dostopom do podatkov za raziskovalce in regulatorje ter preglednostjo oglaševanja, vključno s preglednostjo algoritemskega in priporočilnega sistema; poziva podpisnice, naj njihovo izpolnjevanje teh obveznosti pregleda neodvisni revizor, in poziva k objavi teh revizijskih poročil;

70. obžaluje nezadostno preglednost v postopku za spremljanje skladnosti s kodeksom in časovnico revizije kodeksa, ki bo končana pred prenehanjem posebnega odbora INGE; ugotavlja, da bi morali biti javnosti na voljo vsaj dnevni redi sestankov, sklepne misli in sezname prisotnosti; poziva podpisnice, naj v Parlamentu potrdijo svoje zaveze v zvezi s kodeksom ter način, na katerega so in bodo izvajale te zaveze;

71. meni, da bi lahko imeli neodvisni medijski regulatorji, kot je skupina evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve, ključno vlogo pri spremljanju in izvrševanju kodeksa;

72. pozdravlja predlog za oblikovanje projektne skupine, predvidene v smernicah Evropske komisije za okrepitev kodeksa ravnanja; vztraja, naj Komisija povabi predstavnike Parlamenta, nacionalne regulatorje in druge deležnike, vključno s civilno družbo in raziskovalno skupnostjo, k sodelovanju v tej projektini skupini;

Kritična infrastruktura in strateški sektorji

73. meni, da je ključna infrastruktura zaradi svoje medsebojne povezanosti in čezmejne narave vse bolj izpostavljena zunanjemu vmešavanju, in meni, da bi bilo treba pregledati sedanji okvir; zato pozdravlja predlog Komisije za novo direktivo za povečanje odpornosti kritičnih subjektov, ki zagotavljajo osnovne storitve v Evropski uniji;

74. priporoča, naj države članice ohranijo posebno pravico do opredelitve kritičnih subjektov, vendar je potrebno usklajevanje na ravni EU, da bi:

(a) okrepili povezave in komunikacijske kanale, ki jih uporablja več subjektov, tudi za splošno varnost misij in operacij EU;

sreda 9. marca 2022

- (b) podprli pristojne organe v državah članicah prek skupine za odpornost kritičnih subjektov, pri čemer zagotavlja raznoliko udeležbo deležnikov in zlasti učinkovito vključevanje malih in srednjih podjetij (MSP), organizacij civilne družbe in sindikatov;
- (c) spodbujali izmenjavo najboljših praks ne le med državami članicami, temveč tudi na regionalni in lokalni ravni, tudi z Zahodnim Balkanom, ter med lastniki in upravljavci kritične infrastrukture, tudi prek komunikacije med agencijami, da bi zgodaj prepoznali zaskrbljujoče dogodke in oblikovali ustrezne protiukrepe;
- (d) uvedli skupne strategije za odzivanje na kibernetске napade na kritično infrastrukturo;

75. priporoča, naj se seznam kritičnih subjektov razširi na digitalno volilno infrastrukturo in izobraževalne sisteme, saj so ključnega pomena za zagotavljanje dolgoročnega delovanja in stabilnosti EU in njenih držav članic, ter da bi bilo treba omogočiti prožnost pri odločanju o vključitvi novih strateških sektorjev, ki jih je treba zaščititi, na seznam;

76. poziva k splošnemu pristopu EU k reševanju vprašanj hibridnih groženj volilnim postopkom ter k izboljšanju usklajevanja in sodelovanja med državami članicami; poziva Komisijo, naj v okviru volitev kritično oceni odvisnost od platform in podatkovne infrastrukture; meni, da je demokratični nadzor nad zasebnim sektorjem pomanjkljiv; poziva k večjemu demokratičnemu nadzoru platform, vključno z ustreznim dostopom do podatkov in algoritmov za pristojne organe;

77. priporoča, naj obveznosti iz predlagane direktive, vključno z ocenami groženj, tveganj in ranljivosti za vsako državo EU posebej, odražajo najnovjši razvoj in naj jih izvaja skupno raziskovalno središče v povezavi s centrom INTCEN ESZD; poudarja, da je treba tem institucijam zagotoviti zadostna sredstva, da bodo lahko zagotovile najsodobnejšo analizo pod strogim demokratičnim nadzorom, kar ne bi smelo izključevati predhodne ocene Agencije za temeljne pravice, da se zagotovi spoštovanje temeljnih pravic;

78. meni, da morajo EU in njene države članice zagotoviti alternativne možnosti financiranja državam kandidatkam za članstvo v EU z Zahodnega Balkana, kjer se neposredne tuje naložbe uporabljajo kot geopolitično sredstvo za povečanje vpliva teh držav, da bi preprečile, da bi velik del ključne infrastrukture držav EU in držav kandidatk prevzele tretje države in družbe iz teh držav, kot je na primer pristanišče Pirej v Grčiji in kot se trenutno dogaja s kitajskimi naložbami v podmorske kable v Baltskem, Sredozemskem in Arktičnem morju; zato pozdravlja uredbo o pregledu neposrednih tujih naložb kot pomembno orodje za usklajevanje ukrepov držav članic v zvezi s tujimi naložbami in poziva k trdnejšemu regulativnemu okviru in strogemu izvajanju tega okvira, da se zagotovi blokada tujih naložb, ki bi ogrožale varnost EU, kot to določa uredba, in da se več pristojnosti za nadzor nad neposrednimi tujimi naložbami prenese na institucije EU; poziva k odpravi načela najcenejšega ponudnika v odločitvah vlade o naložbah; poziva države članice brez mehanizmov pregleda naložb, naj te ukrepe uvedejo; meni, da bi moral biti okvir bolje povezan z neodvisnimi analizami nacionalnih inštitutov EU ter drugih ustreznih deležnikov, kot so možganski trusti, da se opredelijo in ocenijo toki neposrednih tujih naložb; meni, da bi bilo morda primerno v okvir vključiti tudi druge strateške sektorje, kot so 5G in druge informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), da bi omejili odvisnost EU in njenih držav članic od dobaviteljev z visokim tveganjem; poudarja, da bi se moral ta pristop uporabljati enako za države kandidatke in potencialne države kandidatke;

79. meni, da se EU spoprijema z več izzivi zaradi premajhnih naložb v preteklosti, kar je prispevalo k njeni odvisnosti od tujih dobaviteljev tehnologije; priporoča, naj se zajamčijo proizvodne in dobavne verige kritične infrastrukture in kritičnega materiala v EU; meni, da je premik EU k odprti strateški neodvisnosti in digitalni suverenosti pomemben in prava pot naprej; poudarja, da se od EU pričakuje, da bo uporabila nova orodja za okrepitev svojega geopolitičnega položaja, vključno z instrumentom za preprečevanje prisile; meni, da je evropski akt o čipih, ki ga je napovedala Komisija, za zagotovitev, da se deli, ki so bistveni za proizvodnjo čipov, proizvajajo v EU, pomemben korak k omejevanju odvisnosti od tretjih držav, kot sta Kitajska in ZDA; meni, da je treba naložbe v proizvodnjo čipov izvajati usklajeno med državami in na podlagi analize povpraševanja, da bi preprečili tekmovanje za nacionalne javne subvencije in razdrobljenost enotnega trga; zato poziva Komisijo, naj ustanovi namenski evropski sklad za polprevodnike, ki bi lahko podprl oblikovanje potrebne kvalificirane delovne sile in nadomestil višje stroške ustanovitve proizvodnih in projektnih obratov v Evropski uniji; meni, da je Tajvan pomemben partner na področju spodbujanja proizvodnje polprevodnikov v EU;

sreda 9. marca 2022

80. poziva k nadaljnemu razvoju evropskih mrež podatkovnih infrastruktur in ponudnikov storitev z evropskimi varnostnimi standardi, kot je projekt GAIA-X, kar je pomemben korak h oblikovanju možnih alternativ obstoječim ponudnikom storitev, odprtemu, preglednemu in varnemu digitalnemu gospodarstvu naproti; poudarja, da je treba okrečiti mala in srednja podjetja ter preprečiti kartele na trgu storitev v oblaku; želi spomniti, da so podatkovni centri kritična infrastruktura; je zaskrbljen zaradi vpliva tretjih držav in njihovih podjetij na razvoj GAIA-X;

81. poudarja, da so integriteta, razpoložljivost in zaupnost javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, kot so hrbtenična internetna omrežja in podmorski komunikacijski kabli, ključne za varnost; poziva Komisijo in države članice, naj preprečijo sabotažo in vohunjenje v teh komunikacijskih omrežjih ter spodbujajo uporabo interoperabilnih standardov varnega usmerjanja, da bi zagotovili celovitost in trdnost elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, tudi prek nedavne strategije Global Gateway;

82. poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe za vzpostavitev varne, trajnostne in pravične oskrbe s surovinami, ki se uporabljajo za proizvodnjo kritičnih sestavnih delov in tehnologij, vključno z baterijami in opremo, tehnologijo 5G in poznejšimi tehnologijami ter kemičnimi in farmacevtskimi proizvodi, hkrati pa poudarja pomen svetovne trgovine, mednarodnega sodelovanja ob popolnem spoštovanju pravic delavcev in naravnega okolja, ter ob izvrševanju mednarodnih socialnih in trajnostnih standardov v zvezi z uporabo virov; poudarja, da je nujno odobriti potrebno financiranje za raziskave in razvoj, da bi bilo mogoče v primeru prekinitve dobavne verige najti ustrezne nadomestitve;

Tuje vmešavanje med volilnimi postopki

83. poziva, naj zaščita vsega volilnega postopka postane najpomembnejše evropsko in nacionalno varnostno vprašanje, saj so svobodne in pravične volitve srž demokratičnega procesa; poziva Komisijo, naj oblikuje boljši okvir za odzivanje na tuje vmešavanje v volilne procese, ki bi moral med drugim vključevati neposredne komunikacijske kanale z državljani;

84. poudarja, da je treba spodbujati družbeno odpornost proti dezinformacijam med volilnimi postopki, tudi v zasebnem in akademskem sektorju, ter sprejeti celosten pristop, v katerem bi bilo treba to vmešavanje obravnavati stalno, od šolskih izobraževalnih programov do tehnične celovitosti in zanesljivosti glasovanja, ter s strukturnimi ukrepi za odpravo njegove hibridne narave; poziva zlasti k načrtu za pripravo na evropske volitve leta 2024, ki bi moral vključevati strategijo, usposabljanje in ozaveščanje evropskih političnih strank in njihovega osebja ter okrepljene varnostne ukrepe za preprečevanje tujega vmešavanja;

85. meni, da so napačne informacije in dezinformacije prek družbenih medijev vse večji problem za volilno integriteto; meni, da bi morale platforme družbenih medijev zagotoviti izvajanje in dobro delovanje politik, da se zaščiti celovitost volitev; je zaskrbljen zaradi nedavnih ugotovitev o zasebnih podjetjih, ki jih najamejo zlonamerni subjekti, da se vmešavajo v volitve, ustvarjajo lažne diskurze in spodbujajo viralne zarote, predvsem na družbenih medijih; poziva k poglobljeni preiskavi o tem, kako se boriti proti pojavu naročanja dezinformacij, saj postaja vse bolj izpopolnjen in pogost v vseh delih sveta;

86. poudarja, da so misije za opazovanje volitev izjemno pomembne za zagotavljanje ustreznih informacij in izdajanje posebnih priporočil, da bi volilni sistem postal odpornejši in da bi pomagali preprečevati tuje vmešavanje v volilne procese; poziva k izboljšanju in krepitvi volilnih postopkov in misij za opazovanje volitev, saj so ključni instrument za boj proti nepravilnim in prirejenim volilnim postopkom, ki jih vse pogosteje uporabljajo neliberalni režimi, da bi izpadli demokratični; v zvezi s tem poudarja, da je treba ponovno oceniti in posodobiti orodja in metode za mednarodno opazovanje volitev, da bi se spopadli z novimi trendi in grožnjami, vključno z bojem proti lažnim opazovalcem volitev, izmenjavo dobre prakse z enako mislečimi partnerji in tesnejšim sodelovanjem z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, kot sta Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Svet Evrope, ter vsemi ustreznimi akterji v okviru deklaracije o načelih za mednarodno opazovanje volitev in kodeksom ravnanja za mednarodne opazovalce volitev; poudarja, da sodelovanje poslancev Evropskega parlamenta v nepooblaščenih misijah za opazovanje volitev spodkopava verodostojnost in ugled Evropskega parlamenta; pozdravlja in priporoča popolno izvrševanje postopka skupine za podporo demokraciji in usklajevanje volitev v primerih posameznih neuradnih opazovanj volitev s strani poslancev Evropskega parlamenta (sprejetega 13. decembra 2018), ki omogoča izključitev poslancev iz uradnih delegacij Parlamenta za opazovanje volitev za čas trajanja mandata;

sreda 9. marca 2022

Prikrito financiranje političnih dejavnosti s strani tujih donatorjev

87. poudarja, da kljub temu, da je treba še vedno bolje razumeti učinke prikritega financiranja političnih dejavnosti na protidemokratske težnje v Evropi na primer, je prikrilo tuje financiranje političnih dejavnosti v vsakem primeru huda kršitev celovitosti demokratičnega delovanja EU in njenih držav članic, zlasti med volitvami, in torej kršitev načela svobodnih in pravičnih volitev; poudarja, da bi bilo torej treba v vseh državah članicah inkriminirati vse prikrite dejavnosti, ki jih financirajo tuji subjekti in katerih namen je vplivati na evropske ali nacionalne politične procese; v zvezi s tem ugotavlja, da države, kot je Avstralija, izvajajo zakone, na podlagi katerih je tuje vmešavanje v politiko prepovedano;

88. obsoja dejstvo, da so ekstremistične, populistične, protievropske stranke ter nekatere druge stranke in posamezniki povezani s poskusi vmešavanja v demokratične procese Unije in so vanje izrecno vpleteni, ter je zaskrbljen, da se te stranke uporabljajo kot glas tujih akterjev v vmešavanju za legitimizacijo njihovih avtoritarnih vlad; poziva k popolni pojasnitvi političnih in gospodarskih odnosov med temi strankami in Rusijo; meni, da so ti odnosi zelo neprimerni in obsoja sodelovanje, ki lahko EU in njene države članice pri uresničevanju političnih ciljev izpostavi napadom tujih sil;

89. poziva države članice, naj odpravijo zlasti naslednje vrzeli pri nadaljnji harmonizaciji nacionalnih predpisov in uveljavijo prepoved tujih donacij:

- (a) prispevki v naravi tujih akterjev političnim strankam, fundacijam, osebam z javnimi funkcijami ali izvoljenim uradnikom, vključno s finančnimi posojili pravnih ali fizičnih oseb s sedežem zunaj EU in Evropskega gospodarskega prostora (EGP), razen evropskih volivcev, anonimnimi donacijami nad določenim pragom in neomejeno porabo za politične kampanje, ki omogočajo vpliv prek velikih donacij; politični posamezniki, akterji ali stranke, ki jim je tuji akter ponudil in/ali so sprejeli finančni prispevek ali prispevek v naravi od tujega akterja, morajo o tem poročati pristojnim organom, o tem pa je nato treba poročati na ravni EU, da se omogoči vseevropski nadzor;
- (b) slamnati donatorji z državljanstvom države članice ⁽¹⁷⁾: preglednost donatorjev, ki so fizične in pravne osebe, je treba zagotoviti z izjavami o skladnosti, ki potrjujejo status donatorja, in povečanjem izvršilnih pooblastil volilnih komisij; donacije iz EU, ki presegajo določen minimalni prag, bi morale biti registrirane v uradnem in javnem registru ter povezane s fizično osebo, določiti pa bi bilo treba tudi zgornjo mejo za donacije fizičnih in pravnih oseb (in subvencije) političnim strankam;
- (c) slamnate družbe in nacionalne hčerinske družbe tujih matičnih družb ⁽¹⁸⁾: slamnate družbe bi bilo treba prepovedati in uvesti strožje zahteve glede razkritja izvora financiranja prek matičnih družb; finančna sredstva in donacije političnim strankam, ki presegajo določen prag, morajo biti vpisani v javni register z uradnim imenom in naslovom, ki ju je mogoče povezati z obstoječo osebo, države članice pa bi morale zbirati te podatke; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo imeli organi v državah članicah pravico preiskati izvor financiranja, da bi preverili informacije domačih hčerinskih družb in obravnavali pomanjkanje zadostnih podatkov v nacionalnih registrih, zlasti v primerih, ko se uporabi mreža navideznih družb;
- (d) neprofitne organizacije in tretje strani ⁽¹⁹⁾, ki jih usklajujejo tuji akterji in katerih cilj je vplivati na volilne postopke: po vsej EU bi bilo treba proučiti možnost uvedbe enotnejših pravil in večje preglednosti v zvezi z organizacijami, ki financirajo politične dejavnosti, da bi neposredno vplivale na volilne postopke, kot so volitve in referendumске kampanje; takšna pravila neprofitnim organizacijam in tretjim osebam ne bi smela preprečevati, da prejmejo finančna sredstva za tematske kampanje; pravila, ki zagotavljajo preglednost financiranja ali donacij, morajo veljati tudi za politične fundacije;

⁽¹⁷⁾ Oseba, ki politični stranki ali političnemu kandidatu v svojem imenu donira denar druge osebe.

⁽¹⁸⁾ Ta vrzel zajema dva različna pojava: slamnate družbe brez dejanskih poslovnih dejavnosti, ki služijo zgolj prikrivanju financiranja, in nacionalne hčerinske družbe tujih matičnih družb, ki se uporabljajo za pretakanje tujega denarja v politiko.

⁽¹⁹⁾ Neprofitnim organizacijam in tretjim stranem ni treba razkriti identitete svojih donatorjev, čeprav lahko v več državah članicah financirajo politične stranke in kandidate.

sreda 9. marca 2022

(e) spletni politični oglasi, za katere se pravila o oglaševanju na televiziji, radiu in v tiskanih medijih ne uporabljajo in ki običajno niso urejeni s predpisi na ravni EU: spletne politične oglase, ki jih kupujejo akterji iz držav zunaj EU in EGP, bi bilo treba prepovedati in zagotoviti popolno preglednost v zvezi s kupovanjem političnih oglasov na spletu s strani akterjev iz EU; poudarja, da je treba zagotoviti veliko večjo preglednost in demokratično odgovornost glede uporabe algoritmov; pozdravlja napoved Komisije o novem zakonodajnem predlogu o preglednosti sponzoriranih političnih vsebin, kot je bilo predlagano v akcijskem načrtu za evropsko demokracijo, katerega cilj bi moralo biti preprečevanje oblikovanja mozaika 27 različnih nacionalnih zakonodaj o spletnem političnem oglaševanju in strankam EU omogočiti spletne kampanje pred evropskimi volitvami, hkrati pa omejiti tveganje tujega vmešavanja, pri čemer bi bilo treba preučiti tudi, katera pravila, ki so jih politične stranke v posameznih državah članicah in glavne platforme družbenih medijev prostovoljno sprejele, lahko postanejo pravila za vse v EU; poziva države članice, naj posodobijo svoje nacionalne predpise o političnem oglaševanju, ki niso sledili postopnemu razvoju digitalnega medija kot primarnega načina političnega komuniciranja; poziva Komisijo, naj predlaga, kako demokratično opredeliti politično tematsko oglaševanje, da ne bodo zasebne pridobitne platforme več odločale o tem, kaj je tematsko in kaj ne;

(f) uvedba spremljanja porabe za volitve prek neodvisnih revizorjev, informacije o porabi in donacijah pa bi bilo treba pravočasno dati na voljo neodvisnim revizorjem, s čimer bi zmanjšali tveganja, kot so navzkrižja interesov in lobiranje v zvezi s političnimi financami; pri vzpostavitvi proaktivnega razkritja bi morale imeti institucije, pristojne za finančne predpise, jasen mandat ter imeti možnost, vire in zakonska pooblastila za izvajanje preiskav in predložitev zadev v pregon;

90. poziva torej Komisijo, naj opravi analizo prikritega financiranja in predloži konkretne predloge za odpravo vseh vrzeli, ki omogočajo nepregledno financiranje političnih strank in fundacij ali oseb, ki opravljajo izvoljene funkcije, s sredstvi tretjih držav, in predlaga skupne standarde EU, ki bi se uporabljali za nacionalne volilne zakonodaje vseh držav članic; meni, da bi si morale države članice prizadevati za uvedbo jasnih zahtev o preglednosti financiranja političnih strank in prepovedati donacij, ki so namenjene političnim strankam in posameznikom, ki so politični subjekti, ter prihajajo iz držav zunaj EU in EGP, z izjemo evropskih volivcev, ki živijo zunaj EU in EGP, ter oblikovati jasno strategijo za sistem sankcij; poziva Komisijo in države članice, naj ustanovijo organ EU za finančni nadzor za boj proti nezakonitim finančnim praksam in vmešavanju Rusije in drugih avtoritarnih režimov; poudarja, da je treba prepovedati donacije ali financiranje z uporabo nastajajočih tehnologij, ki jim je zelo težko slediti; poziva države članice in Komisijo, naj nadzornim agencijam dodelijo več sredstev in obsežnejša pooblastila, da bi izboljšale kakovost podatkov;

91. se zavezuje, da bo zagotovil, da bodo vse neprofitne organizacije, možganski trusti, inštituti in nevladne organizacije, ki prispevajo k parlamentarnemu delu pri oblikovanju politike EU ali v posvetovalni vlogi v zakonodajnem postopku, popolnoma pregledni, neodvisni in brez navzkrižja interesov v smislu njihovega financiranja in lastništva;

92. pozdravlja sedanjo revizijo Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij; podpira vsa prizadevanja za zagotovitev večje preglednosti financiranja dejavnosti evropskih političnih strank in fundacij, zlasti pred evropskimi volitvami leta 2024, vključno s prepovedjo vseh donacij iz tretjih držav in anonimnih virov, z izjemo diaspore iz držav članic EU, ter donacij iz tretjih držav, ki jih ni mogoče utemeljiti s pogodbo, sporazumi o storitvah ali članarinami, ki bi bili povezani s pripadnostjo evropski politični stranki, hkrati pa bi bilo treba dovoliti članarine nacionalnih strank članic zunaj EU in EGP evropskim političnim strankam; poziva evropske in nacionalne politične stranke, naj se zavežejo boju proti tujemu vmešavanju in boju proti širjenju dezinformacij, tako da podpišejo listino, ki vsebuje posebne zaveze v zvezi s tem;

93. poudarja, da bi izvajanje številnih priporočil skupine GRECO in Beneške komisije Sveta Evrope povečalo odpornost političnega sistema držav članic in Unije kot celote pred tujim finančnim vplivom;

Kibernetska varnost in odpornost proti kibernetским napadom

94. poziva institucije in države članice EU, naj hitro povečajo naložbe v strateške kibernetiske zmogljivosti in možnosti EU za zaznavanje in razkrivanje tujega vmešavanja ter boj proti njemu, kot so umetna inteligenca, zavarovana komunikacija, podatkovna infrastruktura in infrastruktura v oblaku, da bi izboljšali kibernetisko varnost EU, hkrati pa zagotovili spoštovanje človekovih pravic; poziva Komisijo, naj več vложи tudi v izboljšanje digitalnega znanja ter tehničnega strokovnega znanja EU, da bi izboljšali poznavanje digitalnih sistemov, ki se uporabljajo po vsej EU; poziva Komisijo, naj

sreda 9. marca 2022

dodeli dodatne človeške, materialne in finančne vire za zmogljivosti za analizo kibernetičnih groženj, in sicer INTCEN ESZD, ter za kibernetično varnost institucij, organov in agencij EU, in sicer agencije ENISA in skupine za odzivanje na računalniške grožnje za institucije, organe in agencije EU (CERT-EU) ter države članice; obžaluje pomanjkanje sodelovanja in harmonizacije na področju kibernetične varnosti med državami članicami;

95. pozdravlja predloga Komisije za novo strategijo za kibernetično varnost in novo direktivo o ukrepih za visoko skupno raven kibernetične varnosti v Uniji in razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148⁽²⁰⁾ (revidirana direktiva o varnosti omrežij in informacij); priporoča, naj se v okviru tekočega dela, povezanega s predlogom, odpravijo pomanjkljivosti direktive o varnosti omrežij in informacij iz leta 2018, zlasti z okrepitevijo varnostnih zahtev, razširitvijo področja uporabe, oblikovanjem okvira za evropsko sodelovanje in izmenjavo informacij, okrepitevijo zmogljivosti držav članic na področju kibernetične varnosti, vzpostavitev javno-zasebnega sodelovanja, uvedbo strožjih zahtev glede izvrševanja in prenosom odgovornosti za kibernetično varnost na najvišjo raven upravljanja za evropske subjekte, ki so bistvenega pomena za našo družbo; poudarja, da je treba doseči visoko skupno raven kibernetične varnosti v vseh državah članicah, da bi zmanjšali število šibkih točk v skupni kibernetični varnosti EU; poudarja, da je treba nujno zagotoviti odpornost informacijskih sistemov, in v zvezi s tem pozdravlja organizacijsko mrežo za povezovanje v kibernetični krizi (CyCLONE); spodbuja k nadaljnji promociji ukrepov OVSE za krepitev zaupanja v kibernetični prostor;

96. pozdravlja predlog Komisije iz revidirane direktive o varnosti omrežij in informacij, da se izvedejo usklajene ocene varnostnega tveganja kritičnih dobavnih verig, podobno kot pri naboru orodij EU 5G, da bi se bolj upoštevala tveganja, povezana z uporabo programske in strojne opreme, ki jo proizvajajo podjetja pod nadzorom tujih držav; poziva Komisijo, naj oblikuje svetovne standarde za 6G in pravila konkurence v skladu z demokratičnimi vrednotami; poziva Komisijo, naj spodbuja izmenjave med institucijami EU in nacionalnimi organi na področju izzivov, primerov dobre prakse in rešitev, povezanih z ukrepi iz nabora orodij; meni, da bi morala EU več vložiti v svoje zmogljivosti na področju tehnologij 5G in tehnologij naslednjih generacij, da bi zmanjšala odvisnost od tujih dobaviteljev;

97. poudarja, da kibernetični kriminal nima meja, in poziva EU, naj okrepi svoja mednarodna prizadevanja za učinkovit boj proti njemu; poudarja, da bi morala EU prevzeti vodilno vlogo pri razvoju mednarodne pogodbe o kibernetični varnosti, ki določa mednarodne norme na področju kibernetične varnosti za boj proti kibernetičnemu kriminalu;

98. vztraja, da morajo EU, Nato in podobno misleči mednarodni partnerji okrepiti svojo pomoč Ukrajini na področju kibernetične varnosti; pozdravlja, da se je začela naporitev strokovnjakov skupine za hitro odzivanje na kibernetične grožnje, ki se financira iz programa stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO), in poziva, naj se režim sankcij EU na kibernetičnem področju v celoti uporablja proti posameznikom, subjektom in organom, ki so odgovorni za različne kibernetične napade na Ukrajino ali vpleteni vanje;

99. pozdravlja napoved Komisije za pripravo akta o kibernetični odpornosti, ki bi dopolnjeval evropsko politiko za kibernetično obrambo, saj sta kibernetično in obrambno področje zelo povezana; poziva, naj se več investicij nameni zmogljivostim in usklajevanju evropske kibernetične obrambe; priporoča, naj se krepitev kibernetičnih zmogljivosti naših partnerjev spodbuja z misijami EU za usposabljanje ali civilnimi kibernetičnimi misijami; poudarja, da je treba uskladiti in standardizirati usposabljanje na kibernetičnem področju, in poziva k strukturnemu financiranju EU na tem področju;

100. obsoja, da državni subjekti, kot so Maroko, Savdska Arabija, Madžarska, Poljska, Bahrajn, Združeni arabski emirati in Azerbajdžan množično in nezakonito uporabljajo programsko opremo za nadzor Pegasus družbe NSO Group proti novinarjem, zagovornikom človekovih pravic in politikom; opozarja, da je Pegasus le eden od številnih primerov programov, ki ga državni subjekti zlorabljajo za nezakonit množični nadzor nad nedolžnimi državljani; obsoja tudi druge državne vohunske operacije, uperjene proti evropskim politikom; poziva Komisijo, naj pripravi seznam programske opreme za nezakonit nadzor in ta seznam stalno posodablja; poziva EU in države članice, naj ta seznam uporabijo za zagotovitev popolne potrebne skrbnosti na področju človekovih pravic in ustreznega preverjanja izvoza evropske tehnologije za nadzor ter tehnične pomoči in uvoza v države članice, ki predstavljajo očitno tveganje za pravno državo; poleg tega poziva k ustanovitvi laboratorija državljanov EU, podobnega laboratoriju v Kanadi, ki bi ga sestavljali novinarji, strokovnjaki za človekove pravice in strokovnjaki za obratni inženiring zlonamerne programske opreme, ki bi odkrival in razkrival nezakonito uporabo programske opreme za namene nezakonitega nadzora;

⁽²⁰⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za visoko skupno raven kibernetične varnosti v Uniji in razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (COM(2020)0823).

sreda 9. marca 2022

101. poziva EU, naj sprejme trden regulativni okvir na tem področju, tako v EU kot na mednarodni ravni; v zvezi s tem pozdravlja odločitev urada za industrijo in varnost ameriškega ministrstva za trgovino, da se družba NSO Group Technologies uvrsti na črni seznam, tako da se družbi prepreči, da bi dobivala ameriško tehnologijo;

102. izraža zaskrbljenost, ker EU sodeluje v sodnih postopkih in pri zadevah kazenskega pregona s tretjimi državami, ki sodelujejo z družbo NSO in uporabljajo vohunsko programsko opremo Pegasus, da vohunijo za državljani EU; poziva k dodatnim zaščitnim ukrepom in okrepljenemu demokratičnemu nadzoru tega sodelovanja;

103. poziva Komisijo, naj pregleda evropske naložbe v družbo NSO Group Technologies in sprejme ciljno usmerjene ukrepe za tuje države, ki uporabljajo programsko opremo za vohunjenje za državljani EU ali osebami, ki imajo status begunca v državah EU;

104. je zaskrbljen, ker lahko avtoritarni režimi tudi v EU nezakonito nadzorujejo in nadlegujejo novinarje in demokratične aktiviste, ki želijo pred temi režimi pobegniti, in meni, da gre za hudo kršitev temeljnih vrednot Unije in temeljnih pravic posameznikov, ki so določene v Listini, Evropski konvenciji o človekovih pravicah (EKČP) ter Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah; obžaluje, da žrtvam te vohunske programske opreme ni zagotovljena zadostna pravna pomoč;

105. poudarja, da je treba nujno okrepiti zakonodajni okvir in zagotoviti, da bodo osebe, ki to programsko opremo distribuirajo, uporabljajo in zlorabljajo za nezakonite in nedovoljene namene, odgovarjale za svoja dejanja; opozarja zlasti na sankcije, ki so bile 21. junija 2021 naložene Aleksandru Šatrovu, izvršnemu direktorju beloruskega podjetja, ki proizvaja programsko opremo za prepoznavanje obrazov, ki jo uporablja eden od avtoritarnih režimov, na primer za identifikacijo protestnikov politične opozicije; poziva Komisijo, naj prepreči vsakršno uporabo ali financiranje nezakonitih tehnologij za nadzor v EU; poziva EU in države članice, naj si v dialogu z vladami tretjih držav in ob okrepljenem demokratičnem nadzoru prizadevajo za odpravo represivnih zakonodajnih praks in zakonodaje na področju kibernetске varnosti in boja proti terorizmu; poziva pristojne organe EU k preiskavi nezakonite uporabe vohunske programske opreme v EU in izvoza te programske opreme iz EU ter k uvedbi posledic za države članice in pridružene države, tudi tiste, ki sodelujejo v programih EU, ki so kupile in uporabljale vohunsko programsko opremo ter jo izvažale za nezakonito uporabo, usmerjeno proti novinarjem, zagovornikom človekovih pravic, odvetnikom in politikom;

106. poziva k ambiciozni reviziji direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah⁽²¹⁾, da bi povečali zaupnost komunikacij in osebnih podatkov pri uporabi elektronskih naprav, ne da bi znižali raven varstva, ki jo zagotavlja direktiva in brez poseganja v odgovornost držav članic v zvezi z nacionalno varnostjo; poudarja, da bi morali javni organi imeti obveznost, da razkrijejo pomanjkljivosti, ki jih odkrijejo v napravah IT; poziva EU in države članice, naj še naprej usklajujejo svoje ukrepe na podlagi direktive o napadih na informacijske sisteme⁽²²⁾, da bi zagotovile, da se nezakonit dostop do informacijskih sistemov in nezakonito prestrazanje opredelita kot kaznivi dejanji ter ustrezno sankcionirata; opozarja, da je treba vsako kršitev zaupnosti za namen nacionalne varnosti izvesti zakonito, za izrecno opredeljene in zakonite namene v demokratični družbi ter v skladu s strogim merilom nujnosti in sorazmernosti, kot zahtevata EKČP in Sodišče Evropske unije;

Zaščita držav članic, institucij, agencij, delegacij in misij EU

107. poudarja, da so lahko institucije, organi, agencije, delegacije, misije in operativna omrežja, stavbe in osebje EU tarča vseh vrst hibridnih groženj in napadov tujih državnih akterjev ter da bi jih bilo treba zato ustrezno zaščititi, posebno pozornost pa je treba nameniti sredstvom, prostorom in dejavnosti ESZD v tujini ter varnosti osebja EU, napotenege v nedemokratične države z represivnimi režimi; poziva k strukturiranemu odzivu misij skupne varnostne in obrambne politike na te grožnje ter k konkretni podpori tem misijam prek strateškega komuniciranja; je seznanjen, da se število napadov, ki jih podpirajo države, na institucije, organe in agencije EU, vključno z Evropsko agencijo za zdravila, ter institucije in javne organe držav članic nenehno povečuje;

⁽²¹⁾ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

⁽²²⁾ Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ (UL L 218, 14.8.2013, str. 8).

sreda 9. marca 2022

108. poziva k temeljitemu in rednemu pregledu vseh storitev, omrežij, opreme in strojne opreme institucij, organov, agencij, delegacij, misij in operacij EU, da bi izboljšali njihovo odpornost na kibernetске grožnje in izključili potencialno nevarne programe in naprave, kot so tisti, ki jih je razvil Kaspersky Lab; poziva institucije EU in države članice, naj osebju zagotovijo ustrezne smernice in varna orodja; poudarja, da je treba v institucijah in upravah povečati ozaveščenost o uporabi varnih storitev in omrežij, tudi med misijami; ugotavlja, da imajo odprtokodni omrežni operacijski sistemi, ki jih pogosto uporabljajo zavezniške vojaške in vladne agencije, prednosti zaradi zaupanja vanje in varnosti;

109. poudarja pomen učinkovitega, pravočasnega in tesnega usklajevanja med različnimi institucijami, organi in agencijami EU, specializiranimi za kibernetско varnost, kot so CERT-EU in njene v celoti razvite operativne zmogljivosti, pa tudi ENISA in prihodnja skupna kibernetска enota, ki bo zagotovila usklajen odziv na obsežne kibernetске grožnje v EU; pozdravlja sedanje strukturirano sodelovanje med skupino CERT-EU in agencijo ENISA; pozdravlja tudi ustanovitev delovne skupine EU za kibernetско obveščevalno dejavnost v okviru EU INTCEN, ki naj bi pospešila strateško sodelovanje na obveščevalnem področju; pozdravlja nedavne pobude generalnih sekretariatov institucij EU za oblikovanje skupnih pravil o informacijski in kibernetски varnosti;

110. z zanimanjem pričakuje predloga Komisije v zvezi s predpisi o vzpostavitvi regulativnega okvira za informacijsko in kibernetско varnost v vseh institucijah, organih in agencijah EU ter meni, da bi morali ti predpisi vključevati krepitev zmogljivosti in odpornosti; poziva Komisijo in države članice, naj za kibernetско varnost institucij EU dodelijo dodatna sredstva in vire, da bi se spoprijele z izzivi, ki jih prinašajo nenehno razvijajoče se grožnje;

111. z zanimanjem pričakuje posebno poročilo Računskega sodišča o reviziji kibernetске varnosti, ki bo predvidoma pripravljeno na začetku leta 2022;

112. poziva k temeljiti preiskavi prijavljenih primerov infiltracije tujega osebja med osebje institucij EU; poziva k pregledu in morebitni reviziji kadrovskih postopkov, vključno s preverjanjem pred zaposlitvijo, da bi odpravili vrzeli, ki omogočajo tuje infiltracije; poziva upravljavske organe Parlamenta, naj izboljšajo postopke varnostnega preverjanja osebja ter poostrijo pravila in preverjanja za vstop v prostore Parlamenta, da bi posameznikom, ki so tesno povezani s tujimi interesi, preprečili dostop do zaupnih sej in informacij; poziva belgijske oblasti, naj pregledajo in posodobijo nacionalni okvir za boj proti vohunjenju, da bi omogočile učinkovito odkrivanje, pregon in kaznovanje storilcev kaznivih dejanj; poziva k podobnim ukrepom v drugih državah članicah, da bi zaščitili institucije in agencije EU na njihovem ozemlju;

113. poziva vse institucije EU, naj svoje osebje ozavestijo z ustreznim usposabljanjem in smernicami za preprečevanje, zmanjšanje in obravnavo kibernetских in nekibernetских varnostnih tveganj; poziva k obveznemu in rednemu varnostnemu usposabljanju in usposabljanju na področju IKT vseh zaposlenih (tudi pripravnikov) in poslancev Evropskega parlamenta; poziva k rednemu in namenskem evidentiranju in ocenjevanju tveganja tujega vpliva v institucijah;

114. poudarja, da je treba vzpostaviti ustrezne postopke za krizno upravljanje v primerih manipulacije z informacijami, vključno s sistemi opozarjanja med upravnimi ravni in sektorji, da bi zagotovili vzajemno obveščanje in preprečili širjenje manipulacije z informacijami; v zvezi s tem pozdravlja sistem hitrega obveščanja in postopek hitrega obveščanja, ki sta bila vzpostavljena pred evropskimi volitvami leta 2019, ter postopke, vzpostavljene v upravah Komisije in Parlamenta, za opozarjanje o morebitnih primerih, ki vplivajo na institucije ali demokratične procese EU; poziva uprave EU, naj okrepijo svoje spremljanje, med drugim z vzpostavitvijo centralnega odložišča in orodja za sledenje incidentom, ter razvijejo skupni nabor orodij, ki bi se uporabila v primeru prejema opozorila prek sistema hitrega obveščanja;

115. poziva k obvezni preglednosti pravil za potovanja, ki jih tuje države in subjekti ponujajo uradnikom institucij EU, vključno s poslanci Evropskega parlamenta, akreditiranimi pomočniki in svetovalci skupin, in nacionalnim uradnikom, vključno z, vendar ne omejeno na: ime plačilnih posrednikov, strošek potovanja in navedeni razlog; ponovno opozarja, da takšnih organiziranih potovanj ni mogoče šteti za uradne delegacije Evropskega parlamenta, in v primeru nespoštovanja tega pravila poziva k strogim sankcijam; poudarja, da lahko neformalne prijateljske skupine spodkopavajo delo uradnih organov Evropskega parlamenta ter njegov ugled in skladnost njegovega delovanja; poziva upravljavske organe Parlamenta, naj povečajo preglednost in odgovornost teh skupin ter izvršujejo veljavna pravila in sprejmejo potrebne ukrepe, kadar tretje države zlorabljajo te prijateljske skupine; poziva kvestorje, naj oblikujejo in vzdržujejo dostopen in posodobljen register prijateljskih skupin in izjav;

sreda 9. marca 2022

Vmešavanje globalnih akterjev prek zajemanja elit, nacionalnih diaspor, univerz in kulturnih dogodkov

116. obsoja vse oblike zajemanja elit in tehniko kooptiranja najvišjih javnih uslužbencev in nekdanjih politikov EU, ki jih uporabljajo tuja podjetja, povezana z vladami, ki so dejavno vpletene v vmešavanje v EU, ter obžaluje, da ni dovolj orodij in izvršilnih ukrepov, potrebnih za preprečevanje teh praks; meni, da bi moralo imeti razkrivanje zaupnih informacij, pridobljenih med izvajanjem javnih pooblastil ali opravljanjem funkcij javnih uslužbencev, v škodo strateških interesov EU in njenih držav članic pravne posledice in bi jih bilo treba sankcionirati, vključno s takojšnjo odpustitvijo in/ali prepovedjo zaposlitve v institucijah v prihodnosti; meni, da bi morala biti izjava o dohodkih in premoženju teh posameznikov javno dostopna;

117. poziva Komisijo, naj spodbuja in usklajuje ukrepe za preprečevanje zajemanja elit, kot so dopolnitev in izvajanje običajnega izvrševanja obdobja mirovanja za komisarje EU in druge visoke uradnike EU z obveznostjo poročanja po izteku tega obdobja, da bi odpravili prakso vrtljivih vrat, in strukturirana pravila o preprečevanju zajemanja elit na ravni EU; poziva Komisijo, naj oceni, ali obstoječe zahteve po obdobju mirovanja še vedno ustrezajo svojemu namenu; poudarja, da bi morali nekdanji politiki in javni uslužbenci EU opozoriti ustrezeni nadzorni organ, ko jih kontaktira tuja država, in biti deležni zaščite žvižgačev; poziva vse države članice, naj uporabijo in uskladijo obdobja mirovanja za svoje politično vodstvo ter zagotovijo, da imajo vzpostavljene ukrepe in sisteme, ki od javnih uslužbencev zahtevajo, da prijavijo svoje zunanje dejavnosti, zaposlitev, naložbe, premoženje in znatna darila ali koristi, ki lahko povzročijo navzkrižje interesov;

118. je zaskrbljen zaradi celovitih strategij lobiranja, ki združujejo industrijske interese in tuje politične cilje, zlasti strategije, ki služijo interesom avtoritarnih držav; zato poziva institucije EU, naj preoblikujejo register za preglednost, tudi z uvedbo strožjih pravil o preglednosti, evidentiranjem tujih finančnih sredstev za lobiranje, povezano z EU, in vzpostavitev rubrike, ki bo omogočala identifikacijo financiranja s strani tujih vlad; poziva k učinkovitemu sodelovanju vseh institucij EU na tem področju; meni, da je avstralska shema preglednosti tujih vplivov primer dobre prakse, ki ji je treba slediti;

119. poziva države članice, naj v skladu s primeri dobre prakse drugih podobno mislečih demokracij razmislijo o vzpostavitvi sistema registracije tujih vplivov in vladnega registra prijavljenih dejavnosti, ki se izvajajo za tuje države ali v njihovem imenu;

120. je zaskrbljen zaradi poskusa tujih avtoritarnih držav, da bi nadzorovale diaspore, ki živijo na ozemlju EU; opozarja na ključno vlogo kitajske združene fronte, in sicer oddelka, ki odgovarja neposredno centralnemu komiteju kitajske komunistične partije in je zadolžen za usklajevanje kitajske strategije za zunanje vmešavanje prek strogega nadzora nad kitajskimi posamezniki in kitajskimi podjetji v tujini; opozarja na izkušnje Avstralije in Nove Zelandije z združeno fronto;

121. ostro obsoja prizadevanja Kremlja za instrumentalizacijo manjšin držav članic EU z izvajanjem politik povezovanja s sonarodnjaki, zlasti v baltskih državah in državah vzhodnega sosedstva, ki je del geopolitične strategije Putinovega režima, katere cilj je razdeliti družbe v EU, in uveljavljanja koncepta „ruskega sveta“, ki naj bi upravičil ekspanzivne ukrepe tega režima; ugotavlja, da so številne ruske „zasebne fundacije“, „zasebna podjetja“, „medijske organizacije“ in „nevladne organizacije“ v državni lasti ali na skrivaj povezane z rusko državo; poudarja, da je pri dialogu z rusko civilno družbo zelo pomembno razlikovati med organizacijami, na katere ruska vlada nima vpliva, in tistimi, ki so povezane s Kremljem; želi spomniti, da obstajajo tudi dokazi o ruskem vmešavanju in manipulaciji v številnih zahodnih liberalnih demokracijah, pa tudi o dejavni podpori ekstremističnim silam in radikalnim subjektom, da bi spodbudili destabilizacijo Unije; ugotavlja, da Kremelj kot del svojega ekosistema dezinformacij kot pogosto izkorišča kulturo, vključno s priljubljeno glasbo, avdiovizualno vsebino in literaturo; obžaluje poskuse Rusije, da ne bi v celoti priznala zgodovine sovjetskih zločinov in namesto tega uvaja novi ruski diskurz;

122. je zaskrbljen zaradi poskusov turške vlade, da bi vplivala na ljudi s turškimi koreninami, da bi diasporo uporabila kot posrednico za položaje Ankare in razdelila evropske družbe, zlasti prek predsedstva za Turke v tujini in sorodne skupnosti; obsoja odprte poskuse Turčije, da bi uporabila svojo diasporo v Evropi, da bi spremenila potek volitev;

sreda 9. marca 2022

123. obsoja prizadevanja Rusije, da bi izkoristila etnične napetosti na Zahodnem Balkanu za podžiganje konfliktov in razdelitev skupnosti, kar bi lahko povzročilo destabilizacijo vse regije; je zaskrbljen, ker pravoslavna cerkev v državah, kot so Srbija, Črna gora in Bosna in Hercegovina, zlasti v Republiki Srbski, poskuša predstavljati Rusijo kot zaščitnico tradicionalnih družinskih vrednot in utrditi odnose med državo in cerkvijo; je zaskrbljen, ker Madžarska in Srbija pomagata Kitajski in Rusiji pri uresničevanju njunih geopolitičnih ciljev; priporoča, da se organizirajo dialogi s civilno družbo Zahodnega Balkana in zasebnim sektorjem, da bi uskladili prizadevanja za boj proti dezinformacijam v tej regiji, pri čemer bi se osredotočili na raziskave in analize ter vključevanje regionalnega strokovnega znanja; poziva Komisijo, naj izgradi potrebno infrastrukturo za pripravo z dokazi podprtih odzivov na kratkoročne in dolgoročne grožnje dezinformacij na Zahodnem Balkanu; poziva ESZD, naj se osredotoči na bolj proaktivno stališče, in sicer na povečanje verodostojnosti EU v tej regiji, namesto da jo zagovarja, in razširitev spremljanja strategije StratCom, da bi se osredotočili na čezmejne grožnje dezinformacij, ki prihajajo iz držav Zahodnega Balkana in njihovih sosed;

124. poudarja, da morajo EU in njene države članice okrepiti podporo državam vzhodnega partnerstva, zlasti s sodelovanjem pri krepitvi državne in družbene odpornosti proti dezinformacijam in ruski državni propagandi, da bi se zoperstavili strateški oslavitvi in razdrobitvi svojih družb in institucij;

125. je zaskrbljen zaradi ekstrateritorialne uporabe prisilnih ukrepov, ki izhajajo iz novega hongkonškega zakona o nacionalni varnosti in kitajskega zakona o boju proti tujim sankcijam, skupaj s sporazumi o izročitvi, ki jih ima Kitajska z drugimi državami, kar Kitajski omogoča izvajanje obsežnih odvrtilnih ukrepov proti kritičnim nekitajskim državljanom, v nedavnem primeru proti dvema danskima poslancema, ter kitajskih protiukrepov proti petim poslancem Evropskega parlamenta, pododboru Parlamenta za človekove pravice, trem poslancem iz držav članic EU, Političnemu in varnostnemu odboru Sveta EU, dvema evropskima strokovnjakoma in dvema evropskima možganskima trustoma v Nemčiji in na Danskem; poziva vse države članice, naj se uprejo izročitvi in jo zavrnejo ter po potrebi zagotovijo ustrezno zaščito za zadevne posameznike, da se preprečijo morebitne kršitve človekovih pravic;

126. je zaskrbljen zaradi številnih evropskih univerz, šol in kulturnih središč, ki sodelujejo s kitajskimi subjekti, vključno s Konfucijevimi inštituti, kar omogoča krojo znanstvenega znanja in izvajanje strogega nadzora nad vsemi temami raziskav in poučevanja, povezanimi s Kitajsko, pri čemer gre torej za kršitev ustavne zaščite akademske svobode in avtonomije, ter izvajanje nadzora nad izbiro kulturnih dejavnosti, povezanih s Kitajsko; je zaskrbljen, da bi lahko ti ukrepi povzročili izgubo poznavanje vprašanj, povezanih s Kitajsko, kar bi EU prikrajšalo za potrebne pristojnosti; je zaskrbljen na primer, ker je informacijski urad državnega sveta kitajske vlade leta 2014 sponzoriral kitajsko knjižnico pri Evropski akademiji⁽²³⁾; je globoko zaskrbljen zaradi poskusov Kitajske, da pritiska in cenzurira nantski muzej v zvezi z organizacijo razstave o Džingiskanu, ki je bila prvotno načrtovana za leto 2020⁽²⁴⁾; poziva Komisijo, naj olajša izmenjavo dobre prakse med državami članicami za boj proti tujemu vmešavanju v kulturnem in izobraževalnem sektorju;

127. je zaskrbljen zaradi primerov prikritega financiranja raziskav, ki se izvajajo v Evropi, vključno s kitajskimi poskusi prevzemanja nadarjenih posameznikov prek načrta Thousand Talents in štipendij Konfucijevega inštituta, ter zaradi namernega mešanja vojaških in civilnih znanstvenih projektov prek kitajske strategije združevanja civilnih in vojaških vidikov; poudarja, da poskušajo kitajske visokošolske ustanove podpisati memorandume o soglasju s partnerskimi institucijami v Evropi, ki vsebujejo določbe, ki širijo kitajsko propagando ali spodbujajo podporo stališčem Kitajske komunistične partije ali političnim pobudam, kot je pobuda En pas, ena pot, in s tem zaobidejo in ogrožajo uradna stališča vlad zadevnih držav; poziva kulturne, akademske in nevladne institucije, naj izboljšajo preglednost glede vpliva Kitajske, in jih poziva, naj objavijo vse izmenjave in sodelovanje s kitajsko vlado in sorodnimi organizacijami;

128. obsoja odločitev madžarske vlade, da odpre podružnico univerze v Fudanu, hkrati pa zapre Srednjeevropsko univerzo v Budimpešti; je zaskrbljen zaradi vse večje finančne odvisnosti evropskih univerz od Kitajske in drugih tujih držav, zaradi tveganja, da bodo občutljivi podatki, tehnologije in rezultati raziskav prešli v tuje države in posledice, ki bi jih ta odvisnost lahko imela za akademsko svobodo; poudarja pomen akademske svobode za obravnavanje dezinformacij in operacij vplivanja; spodbuja te institucije, naj pred sklenitvijo novih partnerstev s tujimi partnerji opravijo podrobne ocene

⁽²³⁾ <https://www.coleurope.eu/events/official-inauguration-china-library>

⁽²⁴⁾ <https://www.chateaublanc.fr/expositions/fils-du-ciel-et-des-steppe/>

sreda 9. marca 2022

ranljivosti; poudarja, da bi morale biti akademsko osebje usposobljeno, da prijavi prikrito financiranje ali vpliv prek posebne odprte telefonske številke, in da bi morali biti prijavitelji vedno zaščiteni; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo na evropskih univerzah sredstva za raziskave, ki so geopolitičnega pomena, evropskega izvora; poziva Komisijo, naj predlaga zakonodajo o povečanju preglednosti tujega financiranja univerz, nevladnih organizacij in možganskih trustov, na primer z obveznimi izjavami o donacijah, skrbnim pregledom njihovih tokov financiranja in razkritjem financiranja, prispevkov v naravi in subvencij tujih strank; poziva organe držav članic, naj sprejmejo učinkovita pravila o tujem financiranju visokošolskih ustanov, vključno s strogimi zgornjimi mejami in zahtevami glede poročanja;

129. poudarja, da v zasebnem sektorju obstajajo podobna tveganja za varnost in krajo intelektualne lastnine, kjer bi lahko zaposleni imeli dostop do ključnih tehnologij in poslovnih skrivnosti; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo akademske ustanove in zasebni sektor k oblikovanju celovitih programov za varnost in skladnost, vključno s posebnimi varnostnimi pregledi za nove pogodbe; ugotavlja, da so morda za nekatere profesorje ali zaposlene, ki delajo na kritičnih raziskavah in proizvodih, upravičene strožje omejitve glede sistemov in dostopa do omrežja ter varnostnega preverjanja;

130. ugotavlja, da revidirana direktiva o modri karti⁽²⁵⁾, ki usposobljenim migrantom iz tretjih držav olajšuje vstop v EU, kitajskim in ruskim podjetjem s sedežem v Evropi na primer omogoča, da sem pripeljejo usposobljene migrante iz svojih držav; poudarja, da bi to lahko državam članicam otežilo izvajanje nadzora nad prihodom teh državljanov, to pa bi lahko povzročilo tveganje tujega vmešavanja;

131. je seznanjen z vse večjim številom Konfucijevih inštitutov, ki se ustanavljajo po svetu in zlasti v Evropi; ugotavlja, da je Center za jezikovno izobraževanje in sodelovanje, prej znan kot sedež Konfucijevega inštituta ali Hanban (Urad za mednarodno organizacijo kitajskega jezikovnega sveta), ki je odgovoren za program Konfucijevih inštitutov po vsem svetu, del propagandnega sistema kitajske partijske države; poziva države članice in Komisijo, naj podprejo neodvisne jezikovne tečaje kitajščine, v katere ne bosta vpleteni kitajska država in z njo povezane organizacije; meni, da bi lahko bil nedavno ustanovljeni nacionalni kitajski center na Švedskem pomemben primer, kako povečati neodvisno znanje o Kitajski v Evropi;

132. meni tudi, da so Konfucijevi inštituti platforma za lobiranje za kitajske gospodarske interese, kitajsko obveščevalno službo in novačenje agentov in vohunov; opozarja, da se je zaradi tveganj kitajskega vohunjenja in vmešavanja veliko univerz odločilo za prekinitev svojega sodelovanja s Konfucijevimi inštituti, in sicer univerza v Düsseldorfu leta 2016, univerzi v Bruslju (Université libre de Bruxelles in Vrije Universiteit Brussel) leta 2019, univerza v Hamburgu leta 2020 in vse univerze na Švedskem; poziva, naj več univerz razmisli o svojem sedanjem sodelovanju in naj zagotovijo, da ne bo vplivalo na njihovo akademsko svobodo; poziva države članice, naj pozorno spremljajo poučevanje, raziskave in druge dejavnosti v okviru Konfucijevih inštitutov ter v primerih, ko je domnevno vohunjenje ali vmešavanje podkrepjeno z jasnimi dokazi, sprejmejo izvršilne ukrepe za zaščito evropske gospodarske in politične suverenosti, vključno z zavrnitvijo financiranja ali odvzemom licenc povezanim inštitutom;

133. ugotavlja, da se lahko tuje vmešavanje izvaja tudi prek vpliva na verske ustanove in njihove instrumentalizacije, kot so ruski vpliv v pravoslavnih cerkvah, zlasti v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini, zlasti v Republiki Srbski, Gruziji in deloma v Ukrajini, ki vključuje ustvarjanje razdora med lokalnim prebivalstvom, pristransko pisanje zgodovine in spodbujanje programa proti EU, vpliv turške vlade v mošejah v Franciji in Nemčiji in vplive Savdske Arabije prek salafitskih mošej v Evropi, v katerih se spodbuja radikalni Islam; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo boljše usklajevanje na področju zaščite verskih ustanov pred tujim vmešavanjem ter omejijo financiranje in povečajo njegovo preglednost; poziva države članice, naj pozorno spremljajo dejavnosti verskih ustanov ter po potrebi in kjer je podkrepjeno z dokazi, sprejmejo ukrepe, vključno z zavrnitvijo financiranja ali odvzemom licenc s tem povezanim inštitutom;

134. poziva ESZD, naj izvede študijo o razširjenosti in vplivu zlonamernih državnih akterjev v evropskih možganskih trustih, univerzah, verskih organizacijah in medijskih institucijah; poziva vse institucije EU in države članice, naj sodelujejo z deležniki in strokovnjaki ter sodelujejo v sistematičnem dialogu z njimi, da bi natančno opredelili in spremljali tuje vplive

⁽²⁵⁾ Direktiva (EU) 2021/1883 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2021 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namen visokokvalificirane zaposlitve ter razveljavitvi Direktive Sveta 2009/50/ES (UL L 382, 28.10.2021, str. 1).

sreda 9. marca 2022

na kulturnem, akademskem in verskem področju; poziva k večji izmenjavi vsebin med evropskimi nacionalnimi radiodifuzijskimi hišami, tudi tistimi v sosednjih državah;

135. je zaskrbljen zaradi poročil o tujem vmešavanju v evropske pravosodne sisteme; posebej opozarja na izvrševanje ruskih sodb na evropskih sodiščih proti nasprotnikom Kremlija; poziva države članice, naj ozaveščajo pravosodno osebje in sodelujejo s civilno družbo, da bi preprečile tujim vladam, da bi zlorabile mednarodno pravosodno sodelovanje in evropska sodišča; poziva ESZD, naj naroči študijo o razširjenosti in vplivu tujega vmešavanja v evropske sodne postopke; ugotavlja, da bo morda treba na podlagi te študije predlagati spremembe zahtev glede preglednosti in financiranja sodnih postopkov;

Odvračanje, pripisovanje odgovornosti in kolektivni protiukrepi, vključno s sankcijami

136. meni, da so se režimi sankcij, ki jih je EU vzpostavila nedavno, kot sta sklop omejevalnih ukrepov proti kibernetiskim napadom, ki ogrožajo Unijo in njene države članice ⁽²⁶⁾, in globalni sistem sankcij EU na področju človekovih pravic ⁽²⁷⁾ (zakon Magnickega), sprejeta 17. maja 2019 oziroma 7. decembra 2020, izkazali kot ukrepi z dodano vrednostjo, saj EU zagotavljajo koristna orodja za odvracanje; poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog za sprejetje novega tematskega režima sankcij za boj proti hudim kaznivim dejanjem korupcije; opozarja, da sta bila režima sankcij v zvezi s kibernetiskimi napadi in človekovimi pravicami uporabljena dvakrat, in sicer leta 2020 oziroma 2021; poziva, naj postane režim sankcij v zvezi s kibernetiskimi napadi trajen in poziva države članice, naj si izmenjujejo vse dokaze in obveščevalne podatke ter tako prispevajo k oblikovanju seznamov sankcij za kibernetiske napade;

137. poziva EU in njene države članice, naj sprejmejo dodatne ukrepe proti tujemu vmešavanju, vključno z obsežnimi dezinformacijskimi kampanjami, hibridnim grožnjam in hibridnemu vojskovanju, in sicer ob popolnem upoštevanju svobode izražanja in obveščanja, tudi z vzpostavitvijo režima sankcij; meni, da bi to moralo vključevati uvedbo medsektorskega in asimetričnega okvira sankcij ter diplomatske sankcije, prepoved potovanja, zamrznitev sredstev in odvzem dovoljenj EU za prebivanje tujim posameznikom in njihovim družinskim članom, povezanim s poskusi tujega vmešavanja, ki bi morali biti čim bolj natančno usmerjeni na nosilce odločanja in organe, odgovorne za agresivna dejanja, pri čemer bi se bilo treba izogibati okolju, ki bi temeljilo na načelu „milo za drago“, v skladu s členom 29 PEU in členom 215 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) (omejevalni ukrepi) ter trdno vključeni v skupno zunanjo in varnostno politiko (SVZP) Unije ter stebre SVOP; poziva države članice, naj tuje in domače vmešavanje in dezinformacije obravnavajo kot stalno točko na dnevnem redu Sveta za zunanje zadeve; poziva EU, naj opredeli mednarodno protipravno dejanje ter sprejme najnižji prag za uvedbo protiukrepov na podlagi te nove opredelitve, priložena pa naj bo tudi ocena učinka za zagotovitev pravne varnosti; ugotavlja, da bi moral imeti Svet možnost, da o sankcijah v zvezi s tujim vmešavanjem odloča z večino glasov, ne pa s soglasjem; meni, da bi morale države, ki so vpletene v tuje vmešavanje in manipulacijo z informacijami z namenom destabilizacije razmer v EU, plačati za svoje odločitve ter nositi gospodarske in/ali diplomatske posledice in/ali posledice za svoj ugled; poziva Komisijo in podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj v zvezi s tem predložita konkretne predloge;

138. vztraja, da je treba v zvezi z režimom sankcij, namenjenim zaščiti demokratičnih procesov, človekovih pravic in svoboščin, določenih v Pogodbah, posebno pozornost nameniti vplivom naloženih sankcij na temeljne pravice in svoboščine, da bi še naprej spoštovali Listino, poleg tega mora biti režim pregleden, kar zadeva razloge, na katerih temelji odločitve o uvedbi sankcij; poudarja, da je treba na ravni EU bolj pojasniti obseg in učinek sankcij zoper povezane osebe, kot so državljani in podjetja EU;

139. meni, da so lahko hibridni napadi sicer različni, vendar lahko zaradi svojega obsega, narave in kumulativnega učinka resno ogrozijo vrednote, temeljne interese, varnost, neodvisnost in celovitost EU in njenih držav članic ter krepitev in podporo demokracije, pravne države, človekovih pravic, načel mednarodnega prava in temeljnih pravic; pozdravlja

⁽²⁶⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2019%3A129I%3ATOC>

⁽²⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L:2020:410I:TOC>

sreda 9. marca 2022

dejstvo, da akcijski načrt za evropsko demokracijo predvideva, da bosta Komisija in ESZD skupaj oblikovali nabor orodij za operacije tujega vmešavanja in vplivanja, vključno s hibridnimi operacijami in jasnim pripisovanjem zlonamernih napadov tretjih strani in držav na EU;

140. poudarja, da se na mednarodni ravni vse bolj krepi zavedanje, da nekateri ukrepi tujega vmešavanja resno vplivajo na demokratične procese in uveljavljanje pravic ali opravljanje dolžnosti; v zvezi s tem opozarja na spremembe, uvedene leta 2018 z zakonom o spremembi avstralske zakonodaje o nacionalni varnosti (vohunjenje in tuje vmešavanje), katerega cilj je z uvedbo novih kaznivih dejanj, kot je namerno tuje vmešavanje, inkriminirati prikrite in zavajajoče dejavnosti tujih akterjev, namenjene poseganju v politične ali vladne postopke, vplivanju na pravice ali dolžnosti ali zagotavljanju podpore obveščevalnim dejavnostim tujih vlad;

141. se zaveda, da mora Unija v skladu s členom 21(3) PEU zagotoviti usklajenost med različnimi področji svojega zunanjega delovanja ter med temi področji in drugimi politikami, opredeljenimi v Pogodbah; v zvezi s tem poudarja, da je bilo tuje vmešavanje, kot je grožnja, ki jo predstavljajo tuji teroristični borci in skupine, ki vplivajo na posameznike v EU, obravnavano tudi z Direktivo (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu⁽²⁸⁾;

142. poudarja, da bi zato, da bi okrepili njihov učinek, bilo treba sankcije naložiti skupaj, in sicer, ko je to možno, ob usklajevanju s podobno mislečimi partnerji, ter po možnosti vključiti še mednarodne organizacije in jih uradno opredeliti v mednarodnem sporazumu, ob preučitvi tudi morebitnih drugih odzivov na napade; ugotavlja, da bi morale države kandidatke in potencialne države kandidatke prav tako sprejeti te sankcije, da bi se uskladile s skupno zunanjo in varnostno politiko EU; je seznanjen s pomembnim delom Nata na področju hibridnih groženj in v zvezi s tem želi spomniti na sporočilo z zasedanja Nata z dne 14. junija 2021, v katerem je bilo potrjeno, da bo Severnoatlantski svet o tem, ali določen kibernetki napad upravičuje uporabo člena 5 pogodbe o Natu, odločal v vsakem primeru posebej in da se lahko vpliv obsežnejših zlonamernih kumulativnih kibernetičnih dejavnosti v določenih okoliščinah obravnava kot oborožen napad⁽²⁹⁾; poudarja, da bi morala EU in Nato sprejeti bolj v prihodnost usmerjen in strateški pristop k hibridnim grožnjam s poudarkom na motivih in ciljih nasprotnikov ter pojasniti, v katerih primerih je EU bolj opremljena za spopadanje z grožnjo, pojasniti pa bi morala tudi primerjalne prednosti svojih zmogljivosti; opozarja, da več držav članic EU ni članic Nata, vendar kljub temu sodelujejo z Natom, na primer prek programa Partnerstva za mir in partnerske pobude za interoperabilnost, zato poudarja, da sodelovanje med EU in Natom ne sme posegati v varnostno in obrambno politiko držav članic EU, ki niso članice Nata, vključno s tistimi, ki imajo vzpostavljeno politiko nevtralnosti; poudarja pomen medsebojne pomoči in solidarnosti v skladu s členom 42(7) PEU in členom 222 PDEU ter poziva EU, naj pripravi konkretne scenarije za aktivacijo teh členov v primeru hipotetičnega kibernetičnega napada; poziva EU in vse države članice, naj to vprašanje povežejo z drugimi vidiki odnosov z državami, ki stojijo za vmešavanjem in dezinformacijskimi kampanjami, zlasti Rusijo in Kitajsko;

Globalno sodelovanje in multilateralizem

143. se zaveda, da se številne demokratične države po vsem svetu spoprijemajo s podobnimi destabilizacijskimi operacijami, ki jih izvajajo tuji državni in nedržavni akterji;

144. poudarja, da je pri teh ključnih vprašanjih potrebno globalno večstransko sodelovanje v ustreznih mednarodnih forumih med enako mislečimi državami, in sicer v obliki partnerstva, ki bo temeljilo na skupnem razumevanju in skupnih opredelitvah, z namenom opredelitve mednarodnih norm in načel; poudarja pomen tesnega sodelovanja z ZDA in drugimi podobno mislečimi državami za posodobitev večstranskih organizacij; v zvezi s tem pozdravlja vrh za demokracijo in pričakuje, da bo privedel do konkretnih predlogov in ukrepov za boj proti največjim grožnjam, s katerimi se danes soočajo demokracije, s skupnimi ukrepi;

145. meni, da bi si morali podobno misleči partnerji na podlagi enotnega situacijskega zavedanja izmenjevati dobro prakso in opredeliti skupne odzive na svetovne, a tudi skupne nacionalne izzive, vključno s kolektivnimi sankcijami ter varstvom človekovih pravic in demokratičnih standardov; poziva EU, naj vodi razpravo o pravnih posledicah tujega vmešavanja, spodbuja skupne mednarodne opredelitve in pravila za dodeljevanje ter oblikuje mednarodni okvir za odzive na vmešavanje v volitve, da bi oblikovali svetovni kodeks ravnanja za svobodne in odporne demokratične procese;

⁽²⁸⁾ UL L 88, 31.3.2017, str. 6.

⁽²⁹⁾ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_185000.htm

sreda 9. marca 2022

146. poziva EU in njene države članice, naj razmislijo o ustreznih mednarodnih oblikah, ki bi omogočile sklenitev takega partnerstva in sodelovanje med podobno mislečimi partnerji; poziva EU in njene države članice, naj na ravni OZN začnejo postopek za sprejetje svetovne konvencije za spodbujanje in obrambo demokracije, ki bo določila skupno opredelitev tujega vmešavanja; poziva EU, naj predlaga globalni nabor orodij za obrambo demokracije, ki bo vključen v konvencijo in bo vseboval skupne ukrepe in sankcije za preprečevanje tujega vmešavanja;

147. pozdravlja izjavo Nata z dne 14. junija 2021, v kateri Nato priznava vse večji izziv, ki ga predstavljajo kibernetске, hibridne in druge asimetrične grožnje, vključno z dezinformacijskimi kampanjami, in zlonamerna uporaba vse bolj izpopolnjenih nastajajočih in prelomnih tehnologij; pozdravlja napredek, dosežen pri sodelovanju med EU in Natom na področju kibernetске obrambe; pozdravlja, da je Litva ustanovila regionalni center za kibernetско obrambo, ki vključuje ZDA in države vzhodnega partnerstva; podpira tesnejše sodelovanje s partnerskimi državami na področju kibernetске obrambe, kar zadeva izmenjavo informacij in operativno delo; pozdravlja razprave med ZDA in EU o večstranskem nadzoru izvoza blaga za kibernetски nadzor v okviru Sveta za trgovino in tehnologijo;

148. pozdravlja že sprejete pobude, zlasti na upravni ravni, za izmenjavo znanja o hibridnih napadih in dezinformacijskih operacijah v realnem času, kot so sistem hitrega obveščanja, ki ga je vzpostavila ESZD in je deloma na voljo tudi podobno mislečim tretjim državam, mehanizem za hitro odzivanje, ki ga je vzpostavila skupna G7, in skupni obveščevalno-varnostni oddelek Nata;

149. poudarja, da bi moralo globalno sodelovanje temeljiti na skupnih vrednotah, ki bi se odražale v skupnih projektih, pri katerih bi sodelovale mednarodne organizacije, kot sta Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj ter Unesco, ter v okviru katerih bi se v državah, ki se spoprijemajo s podobnimi grožnjami tujega vmešavanja, zagotovila krepitev demokratičnih zmogljivosti, trajnega miru in varnosti; poziva EU, naj vzpostavi evropski sklad za demokratične medije, ki bo podpiral neodvisno novinarstvo v državah (morebitne) širitve in evropskih sosednjih državah ter v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah; izpostavlja praktične potrebe, kot je pridobitev tehnične delovne opreme, o katerih redno govorijo neodvisni novinarji iz sosednjih držav;

150. poudarja, da je nujno treba obravnavati napačne informacije in dezinformacije o podnebjju; pozdravlja prizadevanja na konferenci COP26 za sprejetje univerzalne opredelitve napačnih informacij in dezinformacij o podnebjju ter za določitev ukrepov za njihovo obravnavanje; poziva k oblikovanju modelov, kot je Medvladni panel o podnebnih spremembah, za oblikovanje globalnega kodeksa ravnanja glede dezinformacij, ki bi bil podlaga za „Pariški sporazum o dezinformacijah“;

151. poudarja, kako pomembno je državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam jasno prikazati, kaj si lahko obetajo, pa tudi podpornim partnerskim in sosedskim državam, kot so države Zahodnega Balkana ter vzhodnega in južnega sosedstva EU, ki jih države, kot so Rusija, Turčija in Kitajska želijo uporabiti kot preskusno okolje za manipulacijo z informacijami in hibridno vojno s ciljem škoditi EU; meni, da so ZDA pomemben partner v boju proti tujemu vmešavanju, dezinformacijskim kampanjam in hibridnim grožnjam v teh regijah; je zaskrbljen zlasti zaradi vloge Srbije in Madžarske pri širjenju dezinformacij v sosednjih državah; poudarja, da bi morala EU podpirati te države in sodelovati z njimi, kot je določeno v uredbi o Instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje⁽³⁰⁾; meni, da so njeni ukrepi lahko v obliki spodbujanja dodane vrednosti EU in pozitivnega učinka v regiji, financiranja projektov, namenjenih zagotavljanju medijske svobode, kreptivi civilne družbe in pravne države ter povečanju sodelovanja na področju medijske, digitalne in informacijske pismenosti, ob spoštovanju suverenosti teh držav; poziva k povečanju zmogljivosti ESZD v zvezi s tem;

152. spodbuja EU in njene države članice, naj poglobijo sodelovanje s Tajvanom v boju proti operacijam vmešavanja in kampanjam dezinformacij iz zlonamernih tretjih držav, včevši izmenjavo dobre prakse, skupne pristope k spodbujanju medijske svobode in novinarstva, poglobitev sodelovanja na področju kibernetске varnosti in kibernetских groženj, ozaveščanje državljanov in izboljšanje splošne digitalne pismenosti prebivalstva, da bi povečali odpornost naših demokratičnih sistemov; podpira tesnejše sodelovanje med ustreznimi evropskimi in tajvanskimi vladnimi agencijami, nevladnimi organizacijami in možganskimi trusti na tem področju;

⁽³⁰⁾ Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1).

sreda 9. marca 2022

153. poziva Parlament, naj dejavno spodbuja diskurz EU in prevzame vodilno vlogo pri spodbujanju izmenjave informacij in s partnerskimi parlamenti po svetu razpravlja o primerih dobre prakse z uporabo obsežne mreže medparlamentarnih delegacij ter pobud za demokracijo in podpornih dejavnosti, ki jih usklajuje njegova skupina za podporo demokraciji in usklajevanje volitev; poudarja, da je treba tesno sodelovati s poslanci iz tretjih držav s posebej prilagojenimi projekti, ki bodo podpirali evropske obete držav kandidatk in potencialnih kandidatk;

154. poziva ESZD, naj poveča vlogo delegacij EU in misij EU SVOP v tretjih državah, da bi se izboljšala njihova sposobnost odkrivanja in razkrivanja dezinformacijskih kampanj, ki jih organizirajo tuji državni akterji, in naj financira projekte izobraževanja za okrepitev demokratičnih vrednot in temeljnih pravic; močno priporoča ustanovitev vozlišča za strateško komuniciranje, ki bi ga vzpostavila ESZD, da bi vzpostavili strukturno sodelovanje v boju proti dezinformacijam in tujemu vmešavanju, ki bi moralo imeti sedež v Tajpeju; poleg tega poziva delegacije EU, naj prispevajo k boju EU proti dezinformacijam, tako da ustrezne odločitve EU, kot so nujne resolucije Parlamenta, prevedejo v jezik države, v katero so napotene;

155. poziva, naj se tuje zlonamerno vmešavanje obravnava v okviru prihodnjega novega strateškega kompasa EU;

156. poziva k vzpostavitvi stalnega institucionalnega ustroja v Evropskem parlamentu za spremljanje izvajanja teh priporočil, da bi se sistematično spopadli s tujim vmešavanjem in dezinformacijo v EU, tudi po koncu sedanjega mandata posebnega odbora INGE; poziva k boljši institucionalizirani izmenjavi med Komisijo, ESZD in Parlamentom prek tega organa;

o

o o

157. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter vladam in parlamentom držav članic.
